

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ἐν τῇ Ἠπείρῳ

3 δοσιόντα... Ε.Δ.Ι 1684

Απαραίτητα
γιά την έξα-
σφάλισι της
υγείας του
παιδιού σας.

ΑΝΘΟΣ ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΥ
ΑΝΘΟΣ ΟΡΥΖΗΣ
ΤΑΠΙΟΚΑ

Ι. ΓΙΩΤΗ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

της
ΗΠΕΙΡΟΥ

★

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΟΙΚΟΝΟΤΡΑΦΗΜΕΝΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ, ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Ἡμερόληπτον ὄργανον ἀν-
τικειμενικῆς ἐρεῦνης τῶν
ζωτικῶν προβλημάτων τῆς
Ἡπείρου. Συνεργάται
μας εἶναι ἀριστοὶ ἐπιστήμο-
νες καὶ διαπρεπεῖς
δημοσιογράφοι

ΕΤΟΣ Α' ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ 2
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1956 ΑΘΗΝΑΙ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 9

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ἑσώτερικοῦ:
Τραπεζῶν, Ὑπουργείων)
καὶ Ἀνων. Ἐταιρειῶν) Δρχ. 200
Δήμων, Κοινοτήτων...)
καὶ Συνεταιρισμῶν....) Δρχ. 150
Διὰ ἰδιώτας... Δρχ. 75
Ἑξωτερικοῦ:
Ἐτησία δολλάρια 10
ἢ λίραι χάρτ. 3

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΑΧ. 3

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΩΝΣΤΙΝΟΣ, ΒΑΣ. ΣΙΩΖΟΣ
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 9

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ:

ΚΑΤΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟΝ ΕΚΑΤΟΣΤΟΝ
Ἡ ΚΑΤΟΠΙΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΑΠΕΥΘ. Ν.
ΘΗΤΕ ΕΙΣ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ ΤΟΥ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΚΩΝ. Β. ΣΙΩΖΟΥ

Διεύθυνσις: ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 9

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΑΓΡΟΤΑΙ ΜΑΣ

Οἱ ποιηταὶ μας τὸ ὕμνου καὶ περιγράφουν μὲ ζωηρὰ
χρώματα τὴν ὁμορφιά του. Τὰ ξενητεμένα παιδιά του καὶ ὅσοι
ὀδηγοῦμενοι ἀπὸ τὰς ἀνησυχίας τῆς ζωῆς ἀπεμακρύνθησαν καὶ
ζοῦν εἰς τὰς θορυβώδεις μεγαλουπόλεις, στρέφουν νοσταλγικὰ
τὴ σκέψι τους κοντὰ του σὲ κάθε στιγμή ἡρεμίας. Καὶ διὰ δυ-
νηθοῦν νὰ γυρίσουν ἔστω καὶ γιὰ λίγο κοντὰ του ἀγκαλιάζουν
μὲ ὄλο τους τὸ εἶναι, μὲ πάθος, τὴ γαλήνια ζωὴ του καὶ βρί-
σκουν σ' αὐτὴ τὴν εὐτυχία διὰ τὴν ὁποία τόσο μοχθοῦν ἄδικα
μακριὰ του. Ἡ κατὰ καιροὺς πολιτικὴ ἡγεσία τοῦ τόπου ἀνα-
γνωρίζει, ὅτι τὸ χωριὸ καὶ οἱ ἀγρόται μὴ ἀποτελοῦν ὄχι μόνον
τὴν σπονδυλικὴν στήλην τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀκένωτον
πηγὴν ὕγιους αἵματος μὲ τὸ ὅποιον ἡ φυλὴ μας ἐν μέσῳ ἀπει-
ρων διωγμῶν καὶ κινδύνων διετήρησε τὸ σφρίγος καὶ τὴν ἀσύ-
γκριτη ζωτικότητά της.

Εἰς ὅλους τοὺς πολέμους καὶ τοὺς ἀγῶνας ἀπελευθερώσεως
τῆς Ἑλλάδος τὰ παιδιά τοῦ χωριοῦ, οἱ ἀγρόται μας, ὄχι μόνον
δίδουν πάντοτε πρῶτον εἰς τὰ ἔθνη προσκλητήρια,
διὰ τὴν Πατρίδα κινδυνεύει, ἀλλ' ἐπὶ προσθέτως μὲ τὸν ἄδολον
αὐθορμητισμὸν των καὶ τὴν ἀκλόνητον πίστιν των πρὸς τὰ ἰθα-
νικὰ τῆς Ἑλλάδος μεταβάλλονται εἰς ἀγρύπνους θεματοφύλακας
τῆς καὶ εἰς στυλοβάτας τῆς δόξης καὶ τῆς αἰωνιότητός της.

Δυστυχῶς ὅμως ὑπάρχει καὶ ἄλλη πλευρὰ τοῦ νομίσματος.
Εἶναι αἱ καταθλιπτικαί, αἱ τραγικαὶ συνθήκαι ὑπὸ τὰς ὁποίας
διαβιοῦ ἡ πλειονότης τῶν ἀγροτῶν μας.

Εἶναι τὸ κατώτατον βιωτικὸν ἐπίπεδον εἰς τὸ ὅποιον εἶναι
καταδικασμένη ἡ ἀγροτικὴ τάξις εἰς τὰς πλείστας περιοχὰς τῆς
χώρας. Καὶ διὰ τὴν σινοφθὴ κατεστῆκε τὴν λιτότητα τῆς ζωῆς τῶν χω-
ρικῶν τοῦ τόπου μας καὶ τὸ ἐλάχιστον τῶν ἀπαιτήσεων τὰς ὁ-
ποίας μολαταῦτα ἀδυνατοῦν νὰ καλύψουν, τότε ἀσφαλῶς καθί-
σταται τουλάχιστον ἐγκληματικὴ ἡ ἀδιαφορία ἐκείνων οἱ ὅποιοι
παρὰ τὴν ἀρμοδιότητά των ἀδρανοῦν καὶ δὲν σπεύδουν νὰ λά-
βουν ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα βελτιώσεως ὥστε μὴ ἐξαλείψωσιν τοῦ με-
γάλου κοινωνικοῦ δράματος, τῆς ἀπαθλιώσεως τῶν ἀγροτῶν τῶν
περισσότερων ἐπαρχιῶν μας καὶ ἰδιαίτερώς τῆς πολυπαθοῦς
Ἡπείρου.

Μοχθοῦν ἀπὸ βαθέως ὄρθρου μέχρι βαθυτάτης νυκτός. Δὲν
ὑπάρχει ὥραριον ἐργασίας δι' αὐτοὺς. Καὶ εἶναι τόσον τραγεῖα
καὶ κοπιώδης ἡ ἐργασία των, λόγω τῆς ἀδυναμίας των νὰ ἐφοδια-
σθοῦν μὲ τὰ σύγχρονα μηχανικὰ μέσα. Ἀντιμέτωποι συχνάκις
καὶ μὲ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως δέχονται μὲ καρτερίαν τὰ ἀνηλεῆ
πλήγματα πολλαπλῶν κινδύνων. Ἄν καὶ διαθέτουν μερικὰ
στρέμματα γῆς δὲν ἀμείβονται μολαταῦτα ἐκ τῶν καρπῶν τοῦ
ἐδωτός των οὔτε μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ κατωτάτου ἡμερομισθίου ἐρ-
γάτου. Ὁ ἀραβόσιτος ποὺ παράγεται ἀπὸ τοὺς ἰδίους καὶ χρησι-
μοποιεῖται εἰς ἄλλας χώρας πρὸς διατροφήν τῶν χοίρων εἰς τὰς
Ἡπειρωτικὰς ἀγροτικὰς οἰκογενεῖας ἀποτελεῖ ἀποικειστικὸν μέ-
σον διατροφῆς χωρὶς νὰ εἶναι ἐν τοῦτοις ἐξησφαλισμένη καὶ
αὐτοῦ ἡ ἐπάργεια.

Εἶναι ὀλιβερόν τὸ θέαμα τῆς διατροφῆς τῶν παιδιῶν τοῦ
χωριοῦ τῆς Ἡπείρου. Εἰς τὴν βρεφικὴν ἀκρόν ἡλικίαν μόλις
παύσῃ ὁ δηλασμός, βλέπει κανεὶς τὰ νήπια νὰ τρέφονται μὲ ἔ-
να κομμάτι μπομπότας καὶ κρεμμύδι. Τὰ μοιραῖα ἀποτελέσματα
αὐτοῦ τοῦ τρόπου διαβιώσεως τῆς νεολαίας τῆς ὑπαίθρου, ἀπο-
καρδιωτικὰ διὰ τὸ μέλλον τῆς φυλῆς μας εἶναι ζωγραφισμένα εἰς
τὰ χλωμὰ καὶ συνθροπὰ προσώπια τῶν ἀδῶν αὐτῶν ὑπάρ-
ξεων.

Ἐταίρεια τῆς κατὰ τὴν Ἡπείρου τοῦ σπεύδουν νὰ θεραπευ-
θοῦν οἱ φυματικοὶ μὲ τὸ ἀπὸ τοῦ δρυονόου καὶ τὸ ὕγιεινὸ κλῆμα

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ 1. 16-8-85

ΗΜΕΡΟΜ. 36209

ΑΡΙΘ. 36209

τοῦ ὄρεινου χωριοῦ, ἡ γενεὰ τῆς αὐριον, ἡ νεολαία μας, δὲν εἶναι μόνον ἀτροφικὴ ἐξ αἰτίας τοῦ ὑποσιτισμοῦ ἀλλὰ μαστίζεται κυριολεκτικῶς ἀπὸ ἀδενόπαθειαν καὶ ἄλλας ἀνησυχητικὰς ἀσθενείας.

Ἀλλὰ ποῶς πταίει δι' αὐτὴν τὴν οἰκτρὰ καὶ ἀθλίαν πραγματικότητα; Ἀσφαλῶς τὸ Κράτος θὰ ἐλεγεν ἓνας εὐθνήδος δημοκόπος. Ἡμεῖς ἀρνούμεθα ν' ἀποδώσωμεν ἀποκλειστικότητα εὐθύνης εἰς τὸ Κράτος, χωρὶς βεβαίως νὰ τὸ ἀπαλλάσσωμεν καθ' ὅλοκληρίαν μεγίστου ποσοστοῦ εὐθύνης, διότι δὲν μᾶς διαφεύγουν οὔτε τῆς κατοχῆς αἱ καταστροφαί. οὔτε τοῦ συμμοριτοπολέμου αἱ τρομακτικαὶ συνέπειαι διὰ τὴν Ἑθνικὴν καὶ ἰδίᾳ τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν.

Μᾶς εἶναι ἐπίσης ἀδύνατον νὰ ἀποσιωπήσωμεν τὴν ἀνάλητον ἀδιαφορίαν πολιτευομένων τῶν ἐπαρχίων οἱ ὅποιοι ἐκλεγόμενοι μετὰ τὰς ψήφους τῶν ἀγροτῶν προδίδουν τὴν ἐπαύριον τὰς ἐντολὰς τῶν ἐντολέων τῶν μεταβαλλόμενοι εἰς ὄργανα τῶν οἰκονομικῶν φατριῶν ἢ προασπιστὰς τῶν συμφερόντων τῶν μεγαλουπόλεων.

Ἡδὴ ὅμως οἱ ἀγρόται μας δὲν ἐννοοῦν νὰ ἐμπαίζονται περαιτέρω καὶ προβάλλουν τὸ αἶτημα καὶ τὴν ἀξίωσιν νὰ παύσῃ ἡ ἀδιαφορία καὶ ν' ἀντικατασταθῇ ὄχι μόνον μετὰ τὴν στοργὴν καὶ τὴν μέριμναν, ἀλλὰ μετὰ μίαν γενικὴν σταυροφορίαν ποὺ θὰ θεραπεύσῃ ριζικὰ τὴν σημερινὴν κακοδαιμονίαν τῶν ἀγροτῶν μας καὶ θ' ἀποτελέσῃ τὴν ὑγιᾶ βάσιν καὶ τὸ θεμέλιον μιᾶς πραγματικῆς ἐξυγιάνσεως.

Δὲν ὑπάρχουν πλέον χρονικὰ περιθώρια. Ἄν ἡ πολιτικὴ ἡγεσία τοῦ τόπου δὲν ἀναμετρήσῃ τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης της καὶ τοὺς κινδύνους καὶ δὲν ἀρθῇ εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς της ἀναλαμβάνουσα διὰ νομοθετικῶν μέτρων καὶ δι' ἔργων αὐτὴν τὴν σταυροφορίαν, τότε ὀφείλει ἡ ἰδίᾳ ἡ τάξις τῶν ἀγροτῶν μας νὰ τὴν ὁργανώσῃ καὶ τὴν θέσῃ εἰς ἀμεσον κίνησιν. Τοῦτο ὀφείλει νὰ πράξῃ οὐχὶ μόνον πρὸς ὑποστήριξιν τῶν συμφερόντων της καὶ ἱκανοποιήσιν τῶν δικαίων αἰτημάτων της, ἀλλὰ καὶ χάριν τῶν γενικωτέρων ἐθνικῶν συμφερόντων, τὰ ὅποια ταυτίζονται ἀναντιρροπῶς μετὰ τὴν προκοπὴν τῶν ἀγροτῶν μας. Εἰς μίαν τοιαύτην εὐγενῆ κίνησιν τῶν θὰ ἔχουν ἀσφαλῶς οἱ ἀγρόται μας τὴν ὁλόθερμον συμπαράστασιν τῆς πνευματικῆς ἡγεσίας τοῦ τόπου καὶ ὅλων τῶν ὑγιῶς σκεπτομένων Ἑλλήνων.

Οἱ ἀγρόται ποὺ ἀποτελοῦν τὸν ἀκρογωνιαίον λίθον τοῦ ἐθνικοῦ οἰκοδομήματος, ἀξίζουν καλυτέρας μεταχειρίσεως καὶ ἡ ἐξοδός των ἀπὸ τὸ τέλμα τῆς σημερινῆς τῶν ζωῆς ἀποτελεῖ κατεπείγουσαν ἐπιταγὴν τῶν καιρῶν μας.

ΚΩΣΤΑΣ ΣΙΩΖΟΣ

ΤΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΟΥ ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟΥ

[Δημοσιεύομεν τὴν κάτωθι ἐπιστολὴν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Καλογερίου — Ἀρτης καὶ ἐλπίζομεν, ὅτι θὰ συγκινήσῃ τοὺς ἀρμοδίους καὶ θὰ ἐξετάσουν μετὰ θεοῦσης προσοχῆς τὸ δίκαιον αἶτημά των].

Κύριε Διευθυντά,

Τυχάνομεν κάτοικοι τοῦ χωρίου Καλογερίου ἀριθμοῦντες περὶ τὰς 500 ψυχάς, τὸ ὅποιον εὐρίσκεται πλησίον τῆς λιμνοθαλάσσης Λογαρούς.

Παρ' ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς τὸν κέντρον τῆς πεδιάδος Ἀρτης, ἐν τούτοις τὰ 90 οἰο τῶν κατοίκων μας μέχρι τοῦ 1945 ἔζων ἐκ τῆς ἀλιείας· ἀλιεύοντες εἰς τὰ ἰχθυοτροφεῖα Λογαρούς καὶ Τσουκαλιού.

Μεταπολεμικῶς τὰ πράγματα ἤλλαξαν καὶ δι' εἰς βάρος τῆς ζωῆς μας, διότι μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ πραγματοποιήσιν τῶν ἀρδευτικῶν καὶ ἀποξηραντικῶν ἔργων ὑπὸ τοῦ Κράτους—τὰ ὅποια εἶναι ἐθνικῶς λυσιτελεῖ—δι' ἡμᾶς ὑπῆρξαν καταστρεπτικὰ, ἐπειδὴ τὰ ἀποστραγγιζόμενα ὕδατα ἀπὸ τοὺς ὀρυζόνας τῶν περὶ ἡμᾶς χωρίων χύνονται εἰς τὴν λιμνοθάλασσαν Λογαροῦ. Ἐνεκὰ τούτου κατεστράφη ὁ γόνος τῶν ἰχθύων ὁλοσχερῶς. Συνεπῶς ὅλοι ἡμεῖς, οἱ ὅποιοι ἐζώμεν ἀπὸ τὸ ψάρεμα, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀποθάνωμεν ἀπὸ ἀσιτεῖαν, διότι δὲν ἔχομεν ἄλλον πόρον ζωῆς. Ὅταν πρὸ εἰκοσιπενταετίας τὸ Κράτος παρεχώρει εἰς τοὺς γεωργοὺς ἀδιανμήτους ἐκτάσεις γῆς, ἡμεῖς κριθέντες ὡς ἀλιεῖς δὲν ἐλάβομεν κλήρους.

Τώρα μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ βάλτου Κωστακίων ὑπεβάλαμεν αἰτήσεις στὴν Γεωργικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀρτης, ὡς ἐντελῶς ἀκτῆμονες νὰ προτιμηθῶμεν—ἀλλὰ παρ' ὅτι εὐρισκόμεθα 11—12 χιλιόμετρα ἐξωθεν τῆς Ἀρτης—μᾶς ἀπήντησαν, ὅτι ὑπαγόμεθα εἰς τὴν Πρεβέζαν καὶ ἀπ' ἐκεῖ δικαιούμεθα νὰ λάβωμε κλήρον.

Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ συμβῇ αὐτό, ἐφ' ὅσον ἀπέχομεν 70—80 χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν Πρεβέζαν, ἐνῶ εὐρισκόμεθα πλησίον τοῦ βάλτου, ὅπως καὶ τὰ χωριά Ἀνέλα, Μυτικά, Γραβιά, Κωστακοί, Κεραμάτες κ.τ.λ. Τώρα ποὺ ἀπεπερατώθη τὸ ἀποξηραντικὸν ἔργον τοῦ βάλτου Βίγλας ἐκ 18 χιλιάδων στρεμμάτων τίθεται τὸ ἐρώτημα θὰ συμπεριληφθῶμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τῶν δικαιουμένων ἢ θὰ μᾶς στείλουν καὶ πάλιν εἰς τὴν Πρεβέζαν καὶ δι' εἰς τὸ Φανῶρι τῆς Πρεβέζης,—διότι ἄλλοῦ δὲν ὑπάρχει μέρος—καὶ ἐδῶ θὰ ἀποκαταστήσουν τοὺς Ρουμάνους, τοὺς Γιαννιώτες κ.τ.λ., ὅπως ἤρχισε ἤδη νὰ γίνεταί μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν οἰκογενειῶν προσφύγων εἰς τὸν Μουσιᾶν Βίγλας.

Πιστεύομεν, ὅτι τὸ Κράτος θὰ ἀντιληφθῇ τὴν δυσχερὴ θέσιν μας καὶ θὰ πραγματοποιήσῃ τὸ δίκαιον αἶτημά μας.

Μὲ φιλικὰ καὶ συμπατριωτικὰ αἰσθήματα
Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Καλογερίου

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΟΥ

Η ΕΚΔΟΣΙΣ ΜΑΣ

Ἐνθουσιώδης ὑπῆρξεν ἡ ὑποδοχὴ τῆς ἐκδόσεως τοῦ «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΟΥ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ» ἐκ μέρους τῶν ἀπανταχοῦ Ἑπειρωτῶν. Ἡ ἐκδοσίς μας δὲν ἔγινε ἀπλῶς ἀνεκτὴ, ὅπως συμβαίνει συνήθως μετὰ διάφορα ἐντυπα ὅταν πρωτοκυκλοφοροῦν, ἀλλ' ἐκρίθη ὡς πληροῦσα κατὰ πᾶν εἶλεπε ἀπὸ τὴν Ἑπειρὸς μας καὶ ἀξιολογήθη εἰς βαθμὴν, ὥστε νὰ πιστεύωμεν ὅτι κατεκτήσαμεν τὴν ἐμπιστοσύνην καθὲς Ἑπειρώτου. Αἱ ἐνθουσιώδεις ἐπιστολαὶ καὶ τὰ πολυάριθμα τηλεγραφήματα ποὺ ἀδιακόπως λαμβάνομεν ἀποδεικνύουν, ὅτι τὰς προθέσεις καὶ ἐπιδιώξεις μας συμμερίζεται ὁλόκληρος ὁ Ἑπειρωτικὸς λαός. Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ» ὑπόσχεσται ὅτι θὰ τηρήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῇ τῶν συμπατριωτῶν μας, θὰ ἔχῃ πάντοτε βαθεῖαν τὴν συνείδησιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἀπέναντί των καὶ θὰ εἶναι ὁ ἀφορὸς μαχητῆς καὶ συμπαραστάτης των εἰς ὅλα τὰ δίκαια αἶτήματά των.

Εἰς τὰ σχόλια τοῦ προηγούμενου φύλλου μας ἐζητήσαμεν τὴν ἐπέμβασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς παιδείας προκειμένου νὰ ληφθῇ τὸ ταχύτερον μέριμνα διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ διδασκλήριου Ἀκροποταμίας Ἀρτης, ἐλλείψει τοῦ ὁποίου τὰ παιδιὰ ἐδιδάσκοντο εἰς τὴν ὑγρὰν ἐκκλησίαν τοῦ χωριοῦ τῶν μετρομακτικῶν διὰ τὴν ὑγίαν τῶν κινδύνους. Τοῦτο ἀπετέλεσεν ἀφορμὴν, ἵνα μέχρι τῆς στιγμῆς μᾶς ἀποκαλυφθοῦν αἱ ἀτέλειαι καὶ αἱ ἀνάγκαι ἀρκετῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς πεδιάδος Ἀρτης. Ἡδὴ μᾶς ἐπληροφόρησαν:

Πρῶτον: Εἰς τὸ χωρίον Ἀγία Παρασκευὴ τὰ παιδιὰ τῶν κατοίκων ἀπὸ ἐτῶν στεροῦνται διδασκλήριου καὶ συνεπεία τούτου διδάσκονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωριοῦ. Ἐπίσης εἰς τὴν ἐκκλησίαν διδάσκονται καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ χωριοῦ Περάνθης καθ' ὅσον διεκότη ἡ ἐργασία ἀποπεράτωσεως τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου ἐλείπει πιστώσεως.

Δεύτερον: Τὸ χωρίον Καλογερίκον στερεῖται διδασκλήριου ἀπὸ τοῦ 1954. Οἱ μαθηταὶ τοῦ χωριοῦ ἀνερχόμενοι εἰς ἐβδόμηκοντα περίπου διδάσκονται εἰς ἓνα ἀκατάλληλον πλινθόκτιστον ἰσογειὸν δωμάτιον διαμέτρου 4Χ4. Ἡ κοινότης διέθεσε 20 χιλιάδες δραχμὰς πρὸς κατασκευὴν τοῦ σχολείου καὶ μετὰ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ τότε νομάρχου τῆς Πρεβέζης, ὅτι τὸ ὑπόλοιπον χρηματικὸν ποσὸν πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ θα καταβάλῃ τὸ κράτος.

Ἔτσι μετὰ τὰ κοινοτικά ἤρχισαν αἱ ἐργασίαι καὶ ἐπραγματοποιήθη τὸ ἥμισυ περίπου τῆς οἰκοδομῆς τοῦ κτιρίου χωρὶς νὰ τηρήσῃ ὡς συνήθως μέχρι στιγμῆς τὸ κράτος τὴν ὑπόσχεσιν του.

Τρίτον:

Εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Γαβριάς μετὰ τὴν πρὸ ἔτους προαγωγὴν του εἰς διτάξιον ἐτοποθετήθη ὁργανικῶς διδασκάλισσα διὰ τὴν δευτέραν θέσιν, ἂν καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ προσεφέρθησαν νὰ διαθέσωμεν ἀδαπάνως δευτέραν κατάλληλον αἰθουσαν, ἢ νὰ προβοῦν ἰδίαις δαπάναις εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ ὑπάρχοντος διδασκλήριου, ἐν τούτοις ἡ διδασκάλισσα οὐδέποτε ἔγκατεστάθη εἰς Γαβριάς ἀποπασθεῖσα εἰς Κωστακίους πρὸς ἀντικατάστασιν ἀποσπασθέντος διδασκάλου τοῦ σχολείου Κωστακίων εἰς Ἀρταν. Δι' αὐτῆς τῆς λύσεως ἱκανοποιήθησαν μὲν ὡς λέγεται οἱ «ἡμετέροι...», ἀλλὰ τὸ σχολεῖον Γαβριάς λε τοῦρνεῖ καὶ μετὰ τὴν προαγωγὴν του μετὰ ἓνα διδάσκαλον παρὰ τὸν μεγάλον ἀριθμὸν μαθητῶν. Πάντα ταῦτα ἐπαφίενται εἰς τὴν κρίσιν παντὸς λογικῶς σκεπτομένου νὰ διαπιστῶσιν τὸ κατάντημα ἀπὸ ἀπόψεως διδασκλήριον εἰς τὴν πεδιάδα Ἀρτης, παράλληλα πρὸς τὸ γενικότερον πνεῦμα ἀδιαφορίας ποὺ ἀδιακόπως ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς ἀρμοδίους διὰ τὴν λύσιν τῶν ἐκαστοτε ἀνακυπτόντων ζητημάτων τῆς περιοχῆς αὐτῆς.

Διὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ ὕδροηλεκτρικοῦ ἐργοστασίου Λοῦρου ἐπιστεύετο ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑπείρος θὰ ἐξησφάλιζε ἠλεκτρικὸν ρεῦμα καὶ μάλιστα εὐθηνόν. Ἐν τούτοις, ἀφ' ἐνός μὲν δὲν ἐγέναντο αἱ ἀπαιτούμεναι ἐπεκτάσεις ἐλλείψει πιστώσεων—καὶ οὕτω ἡ μεγαλύτερα περιοχὴ στερεῖται ἠλεκτροφωτισμοῦ—καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς ὅσας περιοχὰς παρέχεται εἶναι πανάκριβον 2.500 κατὰ κιλοβάτ ὥστε δικαίως ἐγείρονται παράπονα καὶ διαμαρτυρίαι τῶν κατοίκων καὶ κυρίως τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν Ἑπείρου. Εἶναι δίκαιον τὸ αἶτημά των καὶ πρέπει νὰ δοθῇ ἱκανοποιητικὴ λύσις ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους, οἱ ὅποιοι καφεύουν μέχρι στιγμῆς.

Ἡ ΠΟΛΙΣ τῶν Ἰωαννίνων στερεῖται ὡς γνωστὸν μιᾶς κεντρικῆς πλατείας ἀνταξίας τῆς ἐξαιρετικῆς κινήσεως ποὺ παρουσιάζει ἀπὸ ἐτῶν ἡ Ἑπειρωτικὴ μας πρωτεύουσα. Μοναδικὸς τρόπος ἱκανοποιήσεως τοῦ αἰτήματος αὐτοῦ εἶναι ἡ ἀπόδοσις εἰς τὸν Δῆμον τοῦ σημερινοῦ χώρου τῶν στρατώνων πρὸς διαμόρφωσιν του εἰς πλατεῖαν. Ὁ ἀσμένητος στρατάρχης Παπάγος ὑπεσχέθη τὴν ἱκανοποίησιν αὐτοῦ τοῦ αἰτήματος καὶ ἀπε-

στάλησαν πρὸς τοῦτο ἀρμοῖοι μηχανικοὶ διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν σχετικῆς μελέτης. Οὐδὲν ὅμως θῆμα προέβη εἰς τὸ θέμα αὐτὸ ἐσημειώθη ἔκτοτε παρὰ τὰς συνεχεῖς διαμαρτυρίας τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν. Τὸ αἶτημα εἶναι δικαιοτάτον καὶ ἡ ἱκανοποίησις του ἐπιτακτικὴ.

Εἰς τοὺς καλλιεργητὰς τῆς πεδιάδος Ἀρτης παρέχονται παρὰ τῆς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας ἐπὶ ἐνοικίῳ διάφορα μηχανήματα—τρακτέρ, μολντόρες, ἐκκαφεῖς κ.τ.λ.—διὰ τὴν σύγχρονον καλλιέργειαν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀγρῶν των. Τὸ καταβαλλόμενον ἐνοίκιον εἶναι πολὺ ὑψηλόν καὶ προκαλεῖ τὰς δικαίας διαμαρτυρίας τῶν ἀγροτῶν. Φρονούμεν ὅτι ἐνδείκνυται ἡ διὰ παντὸς τρόπου ἐξασφάλισις εἰς τοὺς ἀγρότας μας ἐπαρκῶν μηχανικῶν μέσων καλλιέργειας διὰ τὴν ἐξιοποίησιν τῶν ἀγροτικῶν μας ἐδαφῶν τοῦθ' ὁπερ θὰ σημάτῃ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἀγροτῶν καὶ τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος.

ΕΠΑΝΕΡΧΟΜΕΝΟΙ καὶ πάλιν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐπισκευῆς τοῦ δρόμου Νεοχωρίου—Ἀρτης μετὰ λύπης μας εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ καταγγείλωμεν τὴν ἐπαλήθευσιν τῶν ὁσων ἐγράψαμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος. Μετὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν λήκων ποὺ ἐνημιούργησαν κατέστη σχεδὸν ἀδιάβατος καὶ ὁσοὶ ἐκ τῶν τοιμητῶν αὐτοκινήτων ἐπιχειροῦν νὰ ταξιδεύουν εἰς Νεοχώριον δικαίως θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι μεταβάλλονται εἰς ὁδοὺς ὑποβρυχίων θεομένων ὅτι δὴ γινώσκον τὰ αὐτοκίνητά των ἐν μέσῳ μικρῶν λιμνῶν οὐ παρουσιάζει ὁλόκληρος ὁ δρόμος. Ἐπικρινῶς λυποῦμεθα, διότι κατὰ τὰς ἐπικειμένους ἐκλογὰς θὰ ὑποστοῦν ταλαιπωρίαν οἱ πολιτεῖται τοῦ Νομοῦ—μας ποὺ θὰ θελήσουν νὰ μεταβῶν πρὸς ψηφοθηρίαν εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν καὶ νὰ ἐπισκοπήσωμεν μετὰ τῶν κατοίκων, οἱ ὅποιοι ἐναγωνίως ποὺ ἀναμένουν διὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσουν διὰ τὰ τόσα μεγάλα ἔργα των καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ δρόμου των. Δὲν ἀμφισβάλλομεν ὅτι οἱ ἀπόκληροι κάτοικοι τῆς περιοχῆς αὐτῆς θὰ δεχθοῦν πολὺς ὑποσχέσεις ἐκ τῶν πολιτευτῶν των καὶ ἀσφαλῶς μετὰ τῶν ὑποσχέσεων θὰ εἶναι καὶ ἡ ταχέια ἀσφαλτόστρωσις τοῦλάχιστον τοῦ δρόμου αὐτοῦ μόλις ἐκλεγῶν βουλευταὶ...

Ἡ ΕΠΙΣΚΕΥΗ καὶ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Σαλαῶρας—Ἀρτης ἐπιβάλλεται νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ταχύτερον. Διὰ τῆς ἐπισκευῆς τῆς ἐκτὸς τοῦ θὰ ἐξυπηρετηθοῦν συγκοινωνιακῶς ἀρκετὰ χωρία τοῦ Κεμπου, ἐπιπροσθέτως θὰ αὐξηθῇ ἡ τουριστικὴ κίνησις τῆς Σαλαῶρας κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας καὶ συγκρόνως θὰ ἀποφευχθῇ ὁ κίνδυνος ἀσθενείων συνεπείᾳ σκόνης, τὸν ὅποιον διατρέχουν οἱ ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ Κωστακίων ἐχρυσόμενοι πορτοκαλλεῖνες. Ἐκτός ἐάν ἡ ἀσφαλτοστρωσις ἀποτελεῖ διὰ τὴν περιοχὴν αὐτὴν εἶδος πολυτελείας...

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΠΕΤΑ ΑΡΤΗΣ κ. Γ. ΣΕΡΒΕΤΑΣ
ΜΑΣ ΟΜΙΛΕΙ ΔΙΑ ΤΑΣ ΑΝΑΓΚΑΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΤΟΥ

Ερωτήσεις.— Κύριε Πρόεδρε ήμπο-
ρείτε ως εκ της θέσεώς σας να μάς
πείτε εν γενικαίς γραμμαίς τας ανά-
γκας του χωριού σας;

Απάντησις:

Πολύ ευχαρίστως. Τό θεωρώ τιμή
μου από των στηλών του αγαπη-
τού «Παρατηρητοῦ τῆς Ἡπείρου»
να γίνῃ ἐπισήμως γνωστόν ὅτι ἡ με-
γαλὺτερά καὶ πλησιεστέρα πρὸς τὴν
πόλιν τῆς Ἀρτης κοινότης τοῦ Νο-
μοῦ μας, ἡ πρώτη ἄλλως τε εἰς τὰς
θεσίας, εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς τὴν
δύσιν τῆς μεγάλης πυρκαϊδὸς τῆς
προόδου...

Ἡ ὑδρευσις τοῦ χωριού εἶναι πρω-
τόγονος. Τό χωριό μου εἶναι χτι-
σμένο εἰς τὸν ἔναντι τῆς πόλεως γρα-
φικὸν λοφίσκον καὶ ἀριθμεῖ περί
τοὺς 300 κατοίκους. Οἱ ἀρμόδιοι
τεχνικοὶ τοῦ ὑπουργείου Γεωργίας
δι' ἐπιτοπίου ἐρεύνης διεπίστωσαν
ὅτι μέσα στὸ χωριό εἶναι ἀδύνατον
διὰ τῶν γεωτρήσεων νὰ ἐξευρεθῇ
νερό. Καὶ προέβημεν τῇ ὑποδείξει
τῶν εἰς γεωτρήσεις κάτω εἰς τὴν
πεδιάδα τοῦ χωριού, πλησίον τοῦ
ποταμοῦ Ἀράχθου. Ἀλλὰ αἱ γεω-
τρήσεις ἔμειναν γεωτρήσεις... Διό-
τι ἡ κοινότης εἶναι ἀνήμερος νὰ
σηκώσῃ μόνη τῆς τὸ βάρος τῶν θα-
πανῶν διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν μηχανή-
ματων, ἵνα τὸ νερὸ διὰ σωληνώ-
σεων διοχετεύεται εἰς τὸ χωριό. Κι'
α' νοικοκυραὶ τοῦ χωριού μου πολ-
λὰς φορές τὴν ἡμέραν διανύουν πεζῇ
ἀπόστασιν 4-5 χιλιομέτρων μεταφέ-
ρουσαι εἰς τὴν κεφαλὴν βαρελάκια
μὲ νερὸ πρὸς κάλυψιν τῶν ἀπολύ-
τως βασικῶν ἀναγκῶν τῶν οἰκογε-
νειῶν τῶν. Ἀς ἐλπίσωμεν, ὅτι τὸ
Κράτος θὰ δυνήθῃ νὰ μάς πιστοδο-
τήσῃ διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἐπιμά-
χου ὑδρευτικοῦ ζητήματός μας.

Ἡ κοινοτικὴ κεντρικὴ ὁδὸς Πέτα-
Ἀρτης εἶναι ἡμικατεστραμένη καὶ
ἡ δι' ὀχημάτων συγκοινωνία ἐπι-
βραδύνεται, γίνεται οὕτω καὶ πολυ-
δάπανος εἰς βάρος τῶν συγχωρια-
νῶν μου.

Κατωρθώσαμε καὶ ἐλάβουμε μίαν
μικρὰν πίστωσιν καὶ ἀρχίσασκε τὴν

διάνοξιν ὁδοῦ Πέτα-Ροδοβιζίου. Ἡ
ὁδὸς αὕτη εἶναι ὑψίστης σημασίας
διὰ τὸ χωριό, διότι καθίσταται τοι-
σούτοτρόπως τὸ Πέτα ἐμπορικὸν κέν-
τρον προμηθευόν τοῦ διερχομένου
κατοίκους τῶν Ροδοβιζίων δ.ἀ δια-
φόρων ἐμπορικῶν προϊόντων. Θέλω
νὰ πιστεύω ὅτι τὸ μικρὸ κονδύλι
ποῦ ἐλάβουμε συντόμως θὰ συμπλη-
ρωθῇ διὰ γενναίας Κρατικῆς ἐπιχο-
ρηγήσεως.

Ἡ πλατεῖα τοῦ χωριού μου ἔχει
ἀνάγκην ἀνακαινίσσεως καὶ ἱσοπε-
δώσεως. Ἐλάβουμε τὴν ἀπόφασιν νὰ
τὴν καλοπιάσωμε καὶ προέβημεν εἰς
τὰς ἐνδεικνυόμενας ἐνεργείας. Πι-
στεύομεν δ' εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ
σκοποῦ μας ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀπ'
ὀλους καλὴ διάθεσις. Θλίβεται ἡ ψυ-
χή μου διὰ τὴν ἀντικρύζω πᾶνω στήν
ψηλὴ κορυφὴ τοῦ χωριού μου τὸ
τραγικὸν πέρινον ὁμολωμα μνημεῖον
τῶν πεσόντων φιλελλήνων εἰς τὴν
μεγάλῃν τοῦ Γένους Ἐπανάστασιν.

Ὅπως γνωρίζετε, τὴν 4ην Ἰου-
λίου 1822 ἔγινε ἡ καταστροφὴ τοῦ
Πέτα ἀπ' τοὺς Τούρκους ἀνδράς.
Ἦτα ἡ ὁποία ἤρκεσε δυσμενῇ
ἐπίδρασιν εἰς τὴν δλὴν πορείαν τῶν
ἐπαναστατικῶν γεγονότων. Σ' αὐτὴν
τὴν μάχην ἔπεσεν ἡρωϊκῶς δλὴ
σχεδὸν ἡ στρατιὰ τῶν φιλελλήνων
ποῦ ἦλθαν ἀπὸ τὴν πατρίδα τῶν
νὰ χύσουν τὸ αἷμα των μαζί μὲ τὸ
ἐλληνικόν, χάριν τῆς ἐλευθερίας, ἐ-
δῶ εἰς τὴν τῶν Ὀλυμπίων Θεῶν
χώραν. Καὶ ἐνῶ μία ἐπιβλητικὴ
μαρμάρινη πυραμὶς, τιμῆς ἐνεκεν,
θὰ ἔπρεπε νὰ συμβολίσῃ τὸ γεγο-
νός, τοῦναντον ἕνα πέτρινον οἶχον
μα —βομβαρδισμένον ὑπὸ τῶν κα-
τακτητῶν — κηλιδώνει τὴν φιλοτι-
μίαν τῶν Ἑλλήνων. Λόγοι εὐγνω-
μοσύνης, ἀλλὰ καὶ καθαρῶς τουρι-
στικοὶ ἐπιβάλλουν τὴν κατασκευὴν
τοῦ μνημείου.

Ἀν ἐρωτᾷτε καὶ διὰ τὴν παρα-
γωγὴν τοῦ χωριού μου, σὰς ἀπαντῶ
ὅτι παράγει κυρίως καὶ βασικῶς ἐ-
λαίας, ὀλίγα πορτοκάλια καὶ ἐλά-
χιστα δημητριακά. Ἐφέτος τὰ ἐ-

λαιόδενδρα δὲν εἶχον καρπὸ καὶ μία
οἰκονομικὴ ἐξαθλίωσις μαστίζει τοὺς
συγχωριανούς μου. Ἀν δυνήθοῦν
ἀπ' τὰ ὀλίγα πορτοκάλια νὰ ἐξοι-
κονήσουν μερικὰ χρήματα, αὐτὸ
θὰ κριθῇ ἀπὸ τὰς καιρικὰς συνθή-
κας, ἐξαγωγῇν κ.τ.λ.

Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ σὰς εἶπω,
ὅτι πολλοὶ κάτοικοι τοῦ χωριού μου
στεροῦνται καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου
καὶ τὸ μεγάλο κῦμα τῆς ἀνεργίας
ἐπιδεινώνει ἐπικινδύνως τὴν κατά-
στασιν. Παρακλησίς μου εἶναι, ὅ-
πως τὸ κράτος ἐπιδείξῃ μίαν στορ-
γὴν καὶ μεριμνήσῃ.

Πρὶν τελειώσω κρίνω σκόπιμο νὰ
σὰς πῶ ὅτι προσφέρωμε τὰς ὑπηρε-
σίας μας στὸν τόπο ἀνιδιοτελῶς καὶ
ἀμερολήπτως. Ἐκτιμῶ καὶ συμπε-
ριφέρωμαι ἐξ ἴσου εἰς ὀλους τοὺς
χωριανούς μου. Ἐπιθυμία ἐμοῦ καὶ
ὀλοκλήρου τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβου-
λίου εἶναι, κατὰ καλὸ νὰ κάνωμε
διὰ τὸν τόπο μας. Παρ' ὅτι ἡ συν-
τριπτικὴ πλειοψηφία τῶν χωριανῶν
μάς ἀνέβασε στήν τοπικὴν διοίκησιν,
ἐν τούτοις εἴμεθα πρόθυμοι νὰ συν-
εργασθῶμε μὲ ὁλονδήποτε, ἔστω καὶ
πολιτικὸ ἀντίπαλό μας γιὰ τὸ καλὸ
καὶ τὴν πρόδο τοῦ χωριού μας.

Διότι, διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τὴν Πα-
τρίδα ὀφείλωμε νὰ ξεχνοῦμε τὰς ἀν-
θρωπίνους ἀδυναμίας μας καὶ ἡνω-
μένοι νὰ προσφέρωμε τὰς ὑπηρεσίας
μας. Ὑπεράνω παθῶν καὶ ἀντιλή-
ψεων, ἵσταται ἡ Ἑλλάς καὶ θέλο-
με νὰ πιστεύωμεν, ὅτι τὴν ὑπηρε-
τοῦμεν εὐσυνειδήτως. Ἀς ἔχωμεν
πίστιν, ὅτι ὅλα θὰ πάνε καλὰ...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΕΡΒΕΤΑΣ
Πρόεδρος Κοινότητος Πέτα

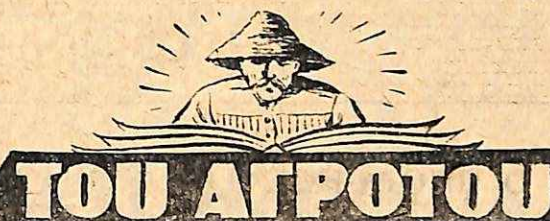
ΦΩΤΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΚΑΤΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 42

ΤΗΛΕΦ. 56.427

Εγχειρίδιο

ΤΙ ΧΡΗΣΙΜΕΥΟΥΝ ΤΑ ΣΒΑΡΝΙΣΜΑΤΑ ΣΤΑ ΣΠΑΡΤΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΕΩΠΟΝΟΥ κ. ΕΜΜ. ΑΝΑΣΗ

Τὰ σβάρνισματα στὰ σπαρτά, ποῦ οἱ γεωρ-
γοὶ μας δὲν τὰ ἐφαρμόζουν ἐπιδιώκουν τοὺς
ἐξῆς σκοπούς. 1) Νὰ κατακαθίσῃ τὸ χῶμα ποῦ
εἶναι φουσκωμένο σὰν προζύμι ἀπὸ τὰ νερά.
Ἔτσι ἔρχονται οἱ ρίζες σὲ μεγαλύτερη ἐπαφὴ
μὲ τὸ χῶμα. Λάβετε ὅπ' ὄψιν σας, ὅτι ἐπειδὴ,
μὲ τὸ κατέβασμα τοῦ νεροῦ στὰ κατώτερα
στρώματα, δημιουργοῦνται τρύπες καὶ τὸ νερὸ
τῆς βροχῆς κατεβαίνει πρὸς τὰ κάτω μὲ ὀρμὴ
καὶ παρὰσούροι θρεπτικὰς οὐσίες, τὸ σβάρνισμα
καταστρέφει αὐτὰς τὰς τρύπες, ὅπως καὶ τὸ κυ-
λινδρῖσμα. 2) Νὰ ἀδερφώσῃ τὸ σπαρτὸ περισσό-
τερο καὶ δώσῃ μεγαλύτερη παραγωγὴ. 3) Μερι-
κοὶ λένε καὶ νὰ ἀερισθῇ. Δὲν ἔχουν ὅμως δίκην,
διότι τὸ χῶμα ἀερίζεται καὶ χωρὶς τὸ σβάρνι-
σμα. Εἶναι εὐνόητον, ὅτι δὲν γίνεται στὰ πολὺ
δυνατὰ χωράφια, ὅπου γίνεται ἡ ἔχει γίνῃ ἀρ-
κετὸ ἀδερφωμα, γιὰ τὴν αὐτὰ δὲν ἔχουν ἀνάγκη.
Πρέπει ὅμως νὰ γίνεται στὰ ἐλαφρά καὶ ἀμμου-
δερά. Δὲν γίνεται στὰ νεροκρατούμενα, γιὰ τὴν
ἀπλούστατα εἶναι σφικτὰ, ἀλλοιῶς τὰ νερά θὰ
ἐφευγαν. Γίνεται πρὸ παντὸς στὸ κριθάρι, ποῦ
ἀδερφώνει πῶς πολὺ, καὶ στήν Εὐρώπῃ σὲ ὅλα
τὰ σπαρτά. Τὶ νὰ συμβαίνει ἄραγε μὲ τὸ σβάρ-
νισμα; Ὅπως περνᾷ ἡ ὁδοντωτὴ σιδερένια
σβάρνα ἀπὸ πᾶνω, ξεριζώνει ἕνα μεγάλο μέ-
ρος τῶν φυτῶν καὶ ἄλλα τὰ τσακίζει, ἄλλα τὰ
παραχώνει καὶ ἐπὶ πλέον ἀναμοχλεύει τὸ χῶ-
μα. Ὅταν ὁ γεωργὸς γυρίσῃ πίσω του νὰ δῇ
ἀπογοητεύεται τελείως. Διότι τοῦρχειται στὸ
νοῦ, ὅτι κατέστρεψε τὸ σπαρτὸ του μὲ τὸ σβάρ-
νισμα. Ἔτσι φαίνεται νὰ τοῦκανε μεγάλο κακό,
καὶ στενοχωρεῖται. Ἐν τούτοις δὲν εἶναι αὕτη
ἡ πραγματικότης. Τὸ τί θὰ ἐπακαλουθῇ, θὰ
τὸ ἀντιληφθῇ μετὰ μερικὰς μέρες, διὰ τὴν ἐπισκε-
φθῇ τὸ σπαρτὸ του. Αὐτὸς εἶναι ὁ πραγματι-
κὸς λόγος καὶ δὲν σβάρνίζουν τὰ σιτηρὰ τοὺς
οἱ παραγωγοί. Δηλαδή ὁ φόβος ποῦ ἔχουν, ὅτι

θὰ καταστραφῇ τὸ σπαρτὸ. Αὕτη ὅμως ἡ σκέψη
τοὺς δηλώνει ἀγνοία τῆς τέχνης τοῦς. Διότι δι-
ταν ὁ γεωργὸς κάμῃ τὴν ἐπίσκεψιν μετὰ 15 μέ-
ρες ἀπὸ τότε ποῦ ἔκαμε τὸ σβάρνισμα, τότε
θὰ παρουσιασθῇ μπροστά του ἡ ἐξῆς εἰκὼν. Τὸ
σπαρτὸ θὰ εἴναι καταπράσινο, στρωτό, γεμισμέ-
νο τὸ χωράφι καὶ μὲ μεγάλη προθυμία. Τὸ σπαρ-
τὸ θὰ ἔχῃ ἀδερφώσῃ ἀρκετὰ καὶ θὰ ἔχῃ πιάσῃ
ὅλο τὸ χωράφι. Τὶ ἄλλο θέλλει ὁ γεωργός; Ἐ-
γινε ἕνα θαῦμα καὶ τότε ἡ καρδιά του μπαίνει
στὸν τόπο τῆς. Τότε χάνονται καὶ οἱ τύψεις ποῦ
ἔχει καὶ ἀρχίζει νὰ τρίβῃ ἀπὸ χαρὰ τὰ χέρια
του. Ἀς δοκιμάσῃ καὶ θὰ πεισθῇ. Ἀπὸ πότε
ὅμως θὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ σβάρνισμα; Ἡ ἐποχὴ
τοῦ χειμῶνα ἔχει στενὰ ὅρια καὶ πρέπει νὰ βρε-
θῇ ἡ κατάλληλη ὥρα. Ὁ Ἰανουάριος συνήθως
προσφέρεται γι' αὕτη τὴ δουλειὰ καὶ διὰ τὴν στα-
ματήσουν οἱ βροχές. Ἀν ὑπάρχουν νερά ἢ βρέ-
χει δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ σβάρνισμα. Πρέπει τὸ
χῶμα νὰ εἴναι στεγνόν, νάχη φύγη ἡ ὑγρασία, ἃς
εἶναι φουσκωμένο. Γιατί, διὰ τὸ χωράφι εἶναι
στεγνόν, τότε καὶ τὰ ζῶα δὲν ὑποφέρουν καὶ δὲν
κοπιᾶζουν στὸ τραβηγμά. Τότε καὶ τὸ σπαρτὸ
ἀκόμη, ἂν καὶ ἄρχισεν νὰ ἀδερφώσῃ, δὲν ἔχει
καλαμώσῃ καὶ εἶναι ἀρκετὰ τρυφερό. Κάθε κό-
μπος τοῦ σιτηροῦ ποῦ θὰ χωθῇ μέσα στὸ χῶμα,
θὰ δώσῃ τρία ἀδελφία καὶ συνεπῶς τρία στὰ-
χυα. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερο μυστικὸ τοῦ
σβάρνισματος. Μπορεῖ τὰ σπασμένα φύλλα νὰ
σπασίσουν. Αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτα. Θὰ ξαναφυ-
τρώσουν ἄλλα καὶ πολὺ σύντομα. Ἐνδιαφέρει
τὸ τρυφερό καλαμάκι μὲ τοὺς κόμπους, ποῦ δὲν
παθαίνει τίποτε ἀπολύτως ἀλλὰ ἀπεναντίας
πολλαπλασιάζεται ἀπὸ τοὺς κόμπους καὶ μάς
δίνει νέα φυτὰ. Τὸ σβάρνισμένο χωράφι μας
τώρα πλέον δυνάμωσε καὶ θὰ δώσῃ περισσότε-
ρο καρπὸ, γιὰ τὴν ἀπέκτησε περισσότερα ἀδέρ-
φια. Αὐτὸ φαίνεται καλλίτερα στὸ θέρισμα. Γι-
αὶ καὶ οἱ θρεπτικὰς οὐσίες ποῦ παρέμειναν στὸ
χωράφι ἀχρησιμοποίητες, ἄρχισαν νὰ κίνητο-
ποιῶνται καὶ νὰ προσφέρωνται στὰ φυτὰ. Οἱ ρί-
ζες ἀρχίζουν πάλι νὰ λειτουργοῦν κανονικὰ
καὶ τὸ σπαρτὸ θερμαίνεται καὶ τόσο μάλιστα, ὥ-
στε εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ κάνουμε ἕνα βό-
σκημα κατὰ τὸν Φεβρουάριον, γιὰ τὴν ἀπλούστα-
τα ἔχει μεγαλώσῃ πολὺ.

Ἐγγραφεῖτε Συνδρομηταὶ

εἰς τὸν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΝ, ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ 1929

Ἡ Ἀγροτική Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος διενεργεῖ ἀσφαλίσεις ἐπὶ τῶν προϊόντων καὶ τοῦ γεωργοκτηνοτροφικοῦ κεφαλαίου τῶν ἀγροτῶν, κατὰ τῶν κινδύνων

Χ Α Λ Α Ζ Η Σ

ΘΗΗΣΙΜΟΤΗΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΖΩΩΝ

ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων

Π Υ Ρ Ο Σ

Μ Ε Τ Α Φ Ο Ρ Ω Ν

Ἐπίσης ἀσφαλίζει τὰ ΣΩΜΑΤΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ καὶ ΣΠΟΓΓΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΛΟΙΩΝ

ΕΙΔΙΚΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΔΡΑΧ. 34.000.000

Διεύθυνσις Γραφείων : ΑΘΗΝΑΙ - Ὁδὸς Ἀμερικῆς 9, Τηλ.

29-528
20-345
23-909
614-263

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ἡ χώρα μας εἶναι κατὰ κοινὴν ἀντίληψιν χώρα γεωργικὴ. Καὶ ὅταν λέμε «γεωργικὴ», ἐννοοῦμε, ὅτι οἱ οἰκονομικὲς δυνατότητες καὶ ὁ κορμός, γενικῶς, τῆς οἰκονομίας τῆς εἶναι ἡ γεωργία. Ἐὰν λοιπὸν ἡ Ἑλλὰς ἐπιθυμῇ νὰ βελτιώσῃ τὸ βιωτικὸ ἐπίπεδο τοῦ λαοῦ τῆς καὶ τὴν συναλλαγματικὴν κατάστασιν, ὀφείλει νὰ ἀναπτύξῃ τὴν γεωργικὴν καὶ κτηνοτροφικὴν παραγωγὴν τῆς μὲ μὴ ἀπρογραμματισμένη ἐργασία. Ἡ ἐργασία αὕτη πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ τὴν ἐντατικοποίησιν τῶν καλλιεργειῶν διὰ τῆς μεταβολῆς τῶν μεθόδων ἐκμεταλλεύσεως, τὴν χρησιμοποίησιν προοδευτικῶν μεθόδων ἐμπορίας καὶ διάκινήσεως τῶν γεωργικῶν τῶν προϊόντων, ὥστε νὰ εἶναι σύντομα σὲ θέσιν νὰ καλύψῃ τὴν καθυστέρησιν τῆς ἐν σχέσει μὲ ἄλλες γεωργικὲς χώρες.

Γιὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁμοῦς ἡ ἀνάπτυξις αὐτὴ στὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν, δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ ἀφθονία τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, ἡ φιλοπονία καὶ οἱ ἀρετὲς ἐξείνεις ποὺ ἐκ φύσεως διακρίνουν τὸν Ἕλληνα ἀγρότη. Ἀλλὰ ἀπαιτοῦνται καὶ τὰ ἀνάλογα κεφάλαια γιὰ νὰ γίνουν τὰ ἀναγκαῖα ἐγγειοβελτικὰ ἔργα καὶ νὰ ἀποκτηθοῦν τὰ ἀπαραίτητα προοδευτικὰ μέσα (βελτιωμένοι σπόροι καὶ γενεαὶ ζώων, λιπάσματα, φυτοφάρμακα, μηχανήματα κ.λ.π.). Ἀπὸ ποῦ θὰ ἐνδεθοῦν τὰ ἀναγκαῖα αὐτὰ κεφάλαια; Καὶ τὸ ἐρώτημα ἀποτελεῖ ὡς γνωστὸ τὸ κυριώτερον μεταπολεμικὸν μας πρόβλημα.

Υπῆρξαν ὥρισμένοι εἰδικοί — οἰκονομολόγοι συνήθως — οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ θέματος, ὑπεστήριξαν πὺς ἡ Ἑλλὰς ἔμπορει ἀπὸ ἐσωτερικῶν πόρων — τὸν προϋπολογισμό, τὴν ἰδιωτικὴν ἀποταμίευσιν, καὶ μάλιστα τὴν ἀποταμίευσιν αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀγροτικῶν πληθυσμῶν — νὰ ἐξεύρη τὰ ἀ-

παιτούμενα κεφάλαια γιὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος γεωργικῆς ἀναπτύξεώς τῆς.

Ἡ λύσις αὕτη βέβαια, ἀρκετὰ ἀφελὴς στὴ σύλληψιν τῆς, δὲν στέκεται. Γιατὶ ἡ πραγματοποιήσις τῆς προσχρῶσει σὲ ὥρισμένα μεγάλα ἐμπόδια ποὺ θὰ ἐξηγήσουμε εὐθὺς ἀμέσως. Καὶ πρῶτα μιὰ σύντομη ἀναδρομὴ στὴν πρόσφατη ἱστορία μας.

Οἱ πολεμικὲς περιπέτειες ποὺ ἐπὶ 15 ὀλόκληρα χρόνια ἐπέσπεσε ἡ πατρίδα μας, ἔκαναν τὴν πτωχὴν Ἑλ-

φαντασίαν, εἶναι ἡ ἐξέυρεσις κεφαλαίων ἀπὸ τὰ ἱσχνὰ οἰκονομικὰ μέσα τῶν ἀγροτικῶν μας πληθυσμῶν. Ὁ Ἕλλην ἀγρότης, ὁ τόσον ἀφοσιωμένος στὴ γῆ του καὶ τὸ ἔργο του ἔχει ἕναν ἀπὸ τοὺς μικρότερους γεωργικοὺς κλήρους τοῦ κόσμου. Χαρακτηριστικὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ὅτι, οἱ Ἕλληνες γεωργοὶ διαθέτουν 5 περίπου στρέμματα, κατ' ἄτομον γεωργικὸν πληθυσμῶν. Γιὰ νὰ γίνῃ περὶ σὺντομον ἀντιληπτός, ὁ ἀριθμὸς αὐτός, θὰ προσθέσουμε ὅτι ὁ Ἰταλὸς ἀγρότης ὁ πῶς φτωχὸς ἀπ' ὅλους, διαθέτει 7 στρέμματα κατὰ κεφαλὴν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν, ὁ Γάλλος 13, ὁ Δανὸς 25, καὶ ὁ ἀγρότης τῶν Ἡν. Πολιτειῶν 70 περίπου στρέμματα. Δὲν χρειάζεται πολὺς κόπος γιὰ νὰ κατανοηθῇ ὅτι οἱ ἀγροτικὲς μας οἰκογένειες, εἶναι ὑποχρεωμέναι νὰ ἐργάζωνται σὲ ἀσφυκτικὰ στενοὺς χώρους, πράγμα βέβαιον ποὺ ἀφίνει ἀνεκμετάλλευστον μεγάλον ἀριθμὸν ὠρῶν ἐργασίας. Ἐὰν προστεθῇ ὅτι τὸ κλίμα μας εἶναι μᾶλλον ξηρὸ καὶ βορρῆς σχεδὸν ἀνύπαρκτες, ἀπὸ τὴν ἀνοιξὶ μέχρι τοῦ φθινοπώρου, ἐνῶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἔχομε συχνὰ πλημμύρας, καθὼς καὶ μερικοὶ ἄλλοι παράγοντες ἀνεπαρκείας τῆς Ἑλληνικῆς γῆς θὰ ἰδοῦμε, ὅτι ὅλα αὐτὰ μαζί ἀποδίδουν ἕνα πολὺ χαμηλὸ εἰσόδημα στὴν γεωργικὴν μας οἰκογένειαν, ἐφ' ὅσον μὲ ἐκείνῳ τῶν πτωχοτέρων λαῶν τῆς γῆς.

Ὑπὸ αὐτὲς τὲς συνθήκας βέβαιον εἶναι ἀδύνατον νὰ ὁμιλοῦμε γιὰ ἐξέυρεσιν κεφαλαίων ἀπὸ τὰ πλεονάσματα τῶν ἐσόδων τοῦ ἀγροτικοῦ μας πληθυσμοῦ.

Ὅσοδήποτε λοιπὸν τὸ θέμα τῆς ἐξέυρεσεως τῶν ἀναγκαίων κεφαλαίων παραμένει ἀνοιχτό. Μὲ τὸ θέμα ὁμοῦς αὐτὸ θὰ ἀσχοληθοῦμε στὸ προσεχὲς τεύχος μας.

Ὁ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ
τῆς **ΗΠΕΙΡΟΥ** δὲν ἀνῆκει σὲ κανένα ἀπὸ τὰ γνωστὰ οἰκονομικὰ καὶ πολιτικὰ συγκροτήματα, ὁ μόνος του πόρος εἶναι τὸ ἀντίτιμον τῶν συνδρομητῶν του.

Ἡπειρώται, ἐὰν θέλῃτε νὰ ἀποκτήσῃτε ἕνα μαχητικὸν ὄργανον τῶν Ἡπειρωτικῶν συμφερόντων διαβάσετε τὸν **ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΝ** τῆς **ΗΠΕΙΡΟΥ** μὲ φανατισμόν.

λάδα νὰ ὑποστῇ σὲ ἀναλογία τὲς μεγαλύτερες ζημιές ἀπὸ ὅλες τὲς συμμαχικὰς χώρες, πράγμα ποὺ ἀφάνισε κυριολεκτικὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς. Ἐὰν ἐδῶ προσθέσουμε καὶ τὴν νομισματικὴν ἀστάθεια τῶν μεταπολεμικῶν χρόνων, τότε θὰ ἔχομε μιὰν εἰκόνα ποὺ τῆς ἀποίας, ἡ ἐπιμονὴ σὲ φανταστικὰς λύσεις, θ' ἀποτελοῦσε πρόκλησιν κατὰ τῆς λογικῆς, καὶ τῆς οἰκονομικῆς πραγματικότητος. Ἐκεῖ ὁμοῦς ποὺ τὸ ζήτημα ποὺ ἀναφέρουμε περὶ τὴν τελείωσιν τῆς σφαίρας τῆς

9

Η ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΠΟΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΠΟΡΤΟΚΑΛΛΙΩΝ

Έφετος ή παραγωγή πορτοκαλλιών θα είναι μικρότερη από την περυσινή. Όσο όμως περνούν τα χρόνια, τόσο και θα αυξάνεται ή παραγωγή, γιατί έχουν φυτευθή πάρα πολλά δέντρα. Κατά συνέπειαν, έπειδή ή περισσότερη παραγωγή μας βγαίνει στο έξωτερικό, είμαστε υποχρεωμένοι να προσέξουμε τόσο την ποιότητα, όσο και την συσκευασία. Για την τελευταία μάλιστα πολλά παράπονα έχουν έγερθη κατά περιόδους. Έμεϊς οι Έλληνες νομίζουμε, ότι το καφάσι θα μείνει κλειστό.

Δυστυχώς είναι προωρισμένο να άνοιξη κάποτε και τότε; "Οταν άντιληφθή ό ξένος άγοραστής πως τόν γελάσαμε μιά φορά, τότε δέν τόν ξαναβλέπουμε άλλη. Είναι δικό μας συμφέρον να συσκευάζουμε καλά τά πορτοκάλλια μας. Κάθε άλλη ένέργεια, είναι καθαρή άπάτη, ή όποία ξεσπᾷ στά κεφάλια όλων των παραγωγών μας, χωρίς να φταίνε πολλοί άπ' αυτούς.

Τό πορτοκάλλι είναι πολύ λεπτό φρούτο. Είναι επί πλέον φθαρτό, χαλά εύκολα και σαπίζει. Γι' αυτό και ή συσκευασία του, πρέπει να ναι τεχνική. Όλα τα πορτοκάλλια πρέπει να είναι όμοια στο μέγεθος και όχι μικρά και μεγάλα μαζί. Μήστρες δέν χρειάζονται. Ο νόμος προβλέπει πόσα μεγέθη είναι δυνατόν να έξαχθούν. Να περιτυλίσσονται, όταν σκουπισθούν από τις σκόνες, με τό κατάλληλο χαρτί, ώστε να μη ύπάρχη ή παραμικρή ύγρασία μέσα στο καφάσι. Γιατί κατόπιν μπορεί να δημιουργηθούν μούχλες, πολύ καταστρεπτικές για την ποιότητα.

Πορτοκάλλια σαν φελός δέν είναι καλής ποιότητας. Έχουν λίγη σάρκα και πολλή φλούδα και έως ότου φθάσουν στον προορισμό τους, γίνονται σαν σφουγγάρι. Να είναι καθαρά και ή φλούδα τους σφιχτή και

άπαλλαγμένα από καπνιά. Να είναι κομμένα στην ώρα τους και να ταξειδέψουν γρήγορα.

Όλες αυτές οι λεπτομέρειες συντείνουν, ώστε τό πορτοκάλλι να διατηρηται και να άντέχη στις μεταφορές, που απαιτούν ένα σχεδόν μήνα, ως ότου φθάσουν στον προορισμόν τους.

Στην Ελλάδα που παράγονται τά πιο έξαιρέτα προϊόντα που προτιμούν οι ξένοι άγοραστάι είναι υποχρέωσίς μας, αν θέλουμε να τά πωλούμε, να τά προσέχουμε, γιατί έχουμε άνταγωνιστάς, που δέν χάνουν καμιά εύκαιρία να μάς κατηγορούν γι' αυτό τό ζήτημα και να δυσφημίζουν τά ώραϊα μας φρούτα. Θα πητε ίσως:

Τί θα κάμουμε τά μικρά και τά κατωτέρας ποιότητος πορτοκάλλια; Θα τά δώσουμε στα έργοστάσια για χυμό. Η ποιότης είναι το μοναδικό κριτήριο για την άγοράν και την διάθεσιν. Η ποιότης δέν άνεβαίνει μόνον με την συσκευασία, αλλά και με την καλλιέργειαν. Όπως ή συσκευασία, έτσι και ή ποιότης είναι άποκλεισική δουλειά του παραγωγού. Αν έξαιρέσουμε μερικούς καλλιεργητάς, οι περισσότεροι άγνωστών πως θα καλλιεργήσουν ένα ξυνόδενδρο. Κατ' άρχήν πρέπει να ποΐμε, ότι ποιοτικά πορτοκάλλια είναι τά σφιχτά, τά ζουμερά, με λεπτή φλούδα, τά όλοστρόγγυλα έκτός από της Γιάφας, που είναι μακρουλά και τά βαρεία. Όσα είναι καθαρά και απηλλαγμένα από άρρώστειες π. χ. μελίγρες, καπνιές. Όσα δέν έχουν πάνω στο φλοιό στίγματα από φάρμακα των ραντισμάτων. Όσα δέν είναι κτυπημένα, ούτε βουλιασμένα, ούτε και με μαυρες βούλες.

Είναι μεγάλο προτέρημα σε κάθε παραγωγό, να προσπαθή για την αύξησι της παραγωγής του, άλλ' όχι με μέσα, που κα-

ταστρέφουν την ποιότητα. Στα πορτοκάλλια και λεμόνια παρουσιάζεται μιά τάση να λιπαίνουν τά δένδρα με θειική άμμωνία και να ποτίζουν με πολύ νερό. Δέν λιπαίνουν έπίσης με τό άνάλογο φωσφορικό και έτσι έχουμε μιά άνισόρροπη λίπανση, που ξεσπᾷ στη φλούδα. Δηλαδή οι φλούδες φουσκώνουν, γίνονται παχιές, δέν είναι κολλημένες στη σάρκα, όπως πρέπει, και έτσι οι παχιές αυτές φλούδες συχνά είναι πιο βαρείες από τη σάρκα, αλλά και τό πορτοκάλλι βουλά, παραμορφώνεται, όταν τό ζουλήξουμε. Από μέσα επί πλέον, ύπάρχουν άφθονες άσπρες πέτσες, που δέν έπρεπε να ύπάρχουν και οι σκελίδες, χωρίζονται εύκολα μέν, άλλ' είναι με λίγους χυμούς, κάποτε δέ και ή σάρκα είναι άνοστη. Χουρμάδα δέν είναι τό πορτοκάλλι για να ζαρώνη κατά τέτοιο τρόπο. Γιατί κατόπιν δέν βαστά ούτε στην μεταφορά, ούτε και ένα δυό μήνες ως ότου πωληθή.

Όταν χρησιμοποιηθούν κοπριές άντι λιπάσματος δέν παρουσιάζεται αυτό τό κακό, που δέν ζημιώνει μόνον την έξαγωγή, αλλά και τη βιομηχανία, γιατί τά ζουφιασμένα πορτοκάλλια δέν είναι και ζουμερά. Η περιεκτικότης τους σε χυμό είναι κατά 30—50 ο)ο κατώτερη και μην πητε, ότι κάθε άχρηστο πορτοκάλλι πρέπει να διοχετεύεται στη βιομηχανία, γιατί και αυτό δέν είναι σωστό.

Θάρρη καιρός που θα κορεσθή ή άγορά από χυμούς και θα σκεφθούμε να έξάγουμε και τό χυμό και τότε θα μάς τόν δυσφημίζουν και θα τόν παραμερίζουν.

Η καλλιέργεια των πορτοκαλλιών, άφίνει άρκετό κέρδος. Άς έχουμε στο νοΐ μας να μη τό χάσουμε αυτό τό κέρδος και είναι στο χέρι μας άποκλειστικά να ρυθμίσουμε κατά τέτοιο τρόπο τις καλλιεργητικές φροντίδες, ώστε τό πορτοκάλλιμας να παρουσιάζεται άψογο.

Ε. α.

♦ Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟΝ ♦

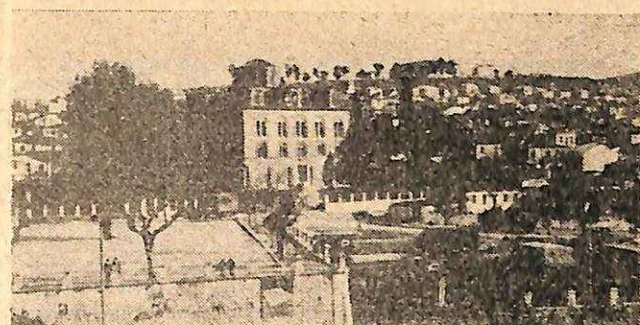

Όπως εις όλους τους τομείς ή "Ηπειρος συνήθως εγκαταλείπεται εις τό περιθώριον εκ μέρους των μανδαρινών της γραφειοκρατίας, τοιουτοτρόπως και εις τό κεφάλαιον του τουρισμού παρουσιάζεται πλήρης και καθολική ή κρατική άπουσία.

Είναι άνάλγητος, αν μη έγληματική, ή μέχρη τοΐδε παντελής αδιαφορία των άρμοδίων και της κατά καιρούς πολιτικής ήγεσίας της "Ηπείρου έναντι ενός θέματος τοσαύτης κεφαλαιώδους σημασίας, ή όρθή αντιμετώπισις του όποιου θ' άπετέλει άναμφισβήτητος την βάση μιας σταθεράς βελτιώσεως των όρων διαβιώσεως του "Ηπειρωτικού λαού. Δυστυχώς τό κράτος δέν διαθέτει πιστώσεις προς άνάπτυξιν του τουρισμού της "Ηπείρου.

Και όμως όλόκληρος ή "Ηπειρος με την πληθώραν των φυσικών καλλονών και την άφθονίαν των αρχαιολογικών χώρων της ήδύνατο να μεταβληθή εις άρίστην τουριστικήν πλουτοπαραγωγικήν πηγήν του τόπου.

Τά Ιωάννινα, ή πόλις των θρούλων, με τό περίφημον Μουσείον που στερεΐται και μιας ύποφερτής εισόδου, με τό άπέραντον μεγαλείον της φύσεως, με την μυριοτραγουδισμένη λίμνη και τό νησί της που ζωντανεύει εις την φαντασίαν μας όλόκληρον την εποχήν του Άλφ Πασά. Η Δωδώνη, με τό πανάρχαιον του έλληνισμού Μαντεϊόν. Η άρχαία Νιζόπολις με τά θέατρα, τους ναούς και τά τείχη της άντικατοπτρίζει την ιστορικήν περίοδον της άκμής της. Η Άρτα, ή πρωτεύουσα του Δεσποτάτου της "Ηπείρου με τάς βυζαντινάς εζζησίας της Παρηγορητίας, της Αγίας Θεοδόρας,

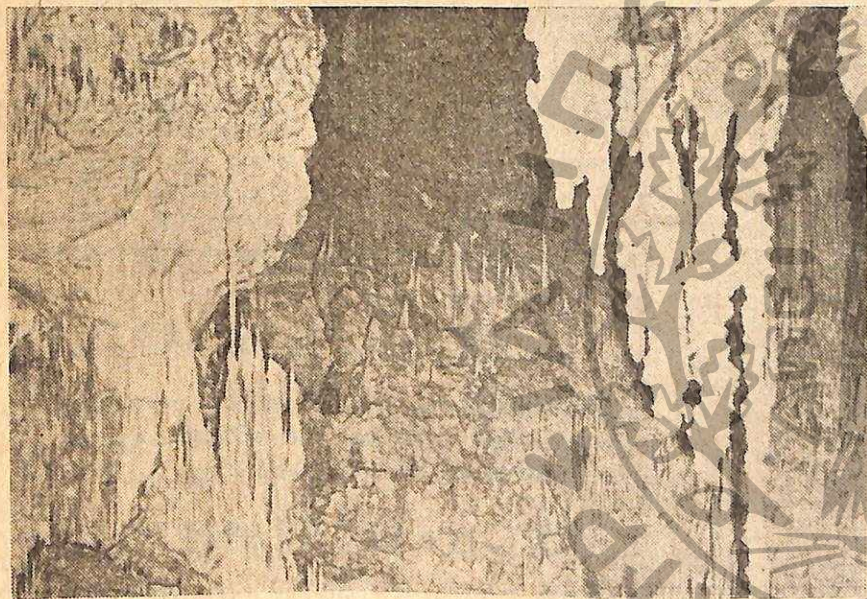

Μία άποψις της πόλεως Άρτης. Διακρίνεται ό μεγαλοπρεπής Βυζαντινός Ναός της Παρηγορητίας.

του Αγίου Βασιλείου και τό πανοραμιακό ιστορικό γεφύρι της. Τό σπήλαιον του Περάματος, που άπειλέεσε τελευταίως τό άντικείμενον θαυμασμού λόγω της φαντασμαγορικής του μεγαλοπρεπείας, είναι σχεδόν άπροσπέλαστον ελείψει φωτισμού και οι επισκέπται του έξέρχονται σχεδόν μολωπισμένοι.

Αί μοναί της νήσου των Ιωαννίνων, τό ιστορικό Μπιζάνι όπου τό 1912 ό Έσάτ Πασάς ύπέγραψε την παράδοση των Ιωαννίνων, ό έσός χώρος του Σουλίου και του Ζαλόγγου, ή άρχαία πόλις Κασώπη, τά λοντροά του Άμαράντου, τά περίφημα λοντροά της Ποεβέζης. Επίσης τό άρχοντικό Μέτσοβο, ή έξαίσια χαράδρα του Βίκου και τά Τζουμέρκα με την μεγαλοπρεπή φυσικήν όμορφιά των και την άθάνατη ιστορία από την εποχή των άρματωλών. Όλα αυτά και πλείστα άλλα που παραλείπομεν, συναπαρτίζουν ένα λαμπρόν συμπλημα ιστορικών μνημείων και φυσικού κάλλους που δύναται να αποτελέση τό βάθρον μιας ύγιούς τουριστικής έξομήςσεως.

Άλλά δια να φθάσωμεν εκεί, μολονότι ύπάρχουν αι άνωτέρω προϋποθέσεις, πρέπει άπαρατήτως να προηγηθή μία βαθεία και οίσιμη μεταβολή της κρατικής νοοτροπίας. Πρέπει επί τέλους να παύσουν οι άρμοδιόι άπαξ δια πάντος να βλέπουν την "Ηπειρον ως άποικίαν του Έλληνικού κράτους και τά θέματά της πρέπει να αντιμετωπίζονται με πνεΐμα ίσης μεταχειρίσεως. Τότε ασφαλώς θα έξευρεθούν αι δυνατότητες αξιοποίησεως του πλουσίαιου αυτού τουριστικού πλούτου και νέα ζωή θα άναντεΐλη δια τόν απόκληρον "Ηπειρωτικόν Λαόν.

Τό σπήλαιον Περάματος Ιωαννίνων. Άξιόλογος τουριστική τοποθεσία.

Το νοστιμώτερο κρέας, ύστερα ίσως από το όρντιν, είναι της μπεκάτσας και γι' αυτό την περιμένουμε με λαχτάρα κάθε χρόνο την εποχή αυτή οι κυνηγοί μας. Είναι αποδημητική ο πουλί. Μας έρχεται από τις βορεινές χώρες με τα πρώτα ριγίτη του χειμώνα — συνήθως το Νοέμβριο ή τον Δεκέμβριο, όταν έχουμε πρώτο χειμώνα — και φεύγει Φλεβάρη. Τα διαβατικά νοστιμώτατα επίσης για το κρέας τους πουλιά — τριγώνια, όρντινια — φεύγουν συνήθως αρχές του Οκτώβρη. Ός που να τα διαδεχθούν οι μπεκάτσες, οι κυνηγοί μας έχουν και αυτοί τη νεκρή εποχή. Τη MORTE SAISON σαν τα θέατρα και τους κινηματογράφους. Έννοείται τα πληρώνει τότε πάλι ο φτωχός λαός και οι λίγες πέρδικες που απέμειναν. Οι κυνηγοί μας δε μένουν με σταυρωμένα χέρια.

Αλλά τις μεγάλες πρεμιέρες τις χαίρεται με το κυνήγι της μπεκάτσας. Σ' όλα ψ είναι το επίσημο όνομα της μπεκάτσας. Έχει χρώμα καστανό και μέγεθος μεγαλύτερο από το περιστέρου. Είναι σηματοδοτημένη από τη μακροπλή μύτη της με την οποία σκαλίζει τη γη και ξετυπώνει τα σκουπίδια, γυμνοσαλιγκούς, ζουζούνια κ.λ.π. Την ώρα δε που η μύτη της ασχολείται με την τροφή της, τα μάτια της φυλάει άγρυπνα σαν δαγκάτες, ανιχνεύοντας σκιές, θόρυβους, ανέμους, φύλλα τρεμάμενα, κάθε ανάσα του λόγγου. Τα μάτια της είναι στη κορφή στο κεφάλι. Βελουδένια στη φτιασιά και άθωα στην έκφραση. Μόλις αντιληφθεί κίνδυνο φεύγει περπατώντας ή πετώντας, ή αν δεν προφτάσει, στρώνει.

Την ημέρα συνήθως ζή στα ψηλάματα μέσα στα δάση, γιατί είναι πουλί του δάσους. Και το βράδυ — βράδυ, μόλις αρχίσει να σουρουπώνει πετάει σε χαμηλότερες θέσεις, όπου ξενοχτάει για να ξαναπετάξει την αυγή κατά τα ψηλάματα. Το δρομολόγιό της αυτό κι' όλη γενικώς η ζωή της ακολουθεί ακριβώς την Αγγλική πρωτοκόλλου. Αυτή την ακριβεία την εκπαιδεύονται οι κυνηγοί μας. Γι' αυτή δε την τακτική της πολλοί την θεωρούν ως το ήλιωότερο πουλί. Δεν της κόβει δηλαδή ν' αλλάζει στέκια και δρομολόγια για να παραπλανήσει τους κυνηγούς και να γλυτώνη τα ντουφεκία τους.

Μιά μέρα σε μιά πλατανοσκέπαστη λαγκαδιά της Λοκρίδας, μιά παρέα Αθηναίων κυνηγών είχαν ανοίξει σωστό πόλεμο. Είχε καεί ο πλάτανος από τις ντουφεκιές. Όλες όμως τζιφός. Ούτε φτερό ο μιλιταριστικός απολογισμός. Ήσαν δύο μπεκάτσες ο στόχος της μάχης. Σε άπορία μου, ένας ντόπιος χωρικός μου είπε, πως τα ίδια είχαν γίνει και την περασμένη Κυριακή. Και οι μπεκάτσες δεν βάζουν μυαλό. Τόσο άγριο ντουφεκίδι το ξεχνάνε γρήγορα και πάλι ξανάρχονται στο ίδιο στέκι. Παρ' όλη όμως αυτή τη βλακεία της δεν είναι καθόλου εύκολο το κυνήγι της. Οι κυνηγοί μας που πολλές φορές γυρίζουν με το σάκκο τους άδειο ή φουσκωμένο μ' αμυγδαλιές, ζουζούνια, φιλόξενης αγροικίας, ξέρουν καλύτερα για την εξυπνάδα της μπεκάτσας. Το πέταγμα της είναι τεχνικό. Ένα στρώτο φευγιά, ούτε γρήγορο, ούτε σιγανό μ' ανοιχτές φτερούγες, που μόλις τις παίζει. Πολλές φορές εκεί που πετάει κάνει ένα απότομο κατέβασμα και καθεται. Αν εκείνη την στιγμή την ντουφεκίσουν άπειρος κυνηγός θα πιστέψει πως τη γκρέμισε και μπορεί να ψάχνει αυτός και το σκυλί του ώρα πολλή για τη σκοτωμένη μπεκάτσα, ενώ αυτή τους έχει άφρισει... γεια. Στόν κίνδυνο η μπεκάτσα πετιέται άξαφνα με λαχταριστό πέταγμα. Ένα τετράστιχο λέει:

Της πέρδικας το πέταγμα,
του τριγωνιού το νάζι
και της μπεκάτσας το πρά, πρά,
μέσ' στην καρδιά μου σφάζει.

Ο λαός πιστεύει ότι στα σπλάχνα της κρύβεται μαργαριτάρι. Μερικοί κυνηγοί λένε ότι τα ίδια τα σπλάχνα είναι μαργαριταρένια και δεν πρέπει να αφαιρούνται στο μαγείρεμα. Ίσως η δοξασία αυτή εγήνη, γιατί τα έντόθια, εκτός

από το στομάχι, όταν ψηθή ή μπεκάτσα και λυώσουν στο λα-
δολέμονο γίνονται η νοστιμώτερη σάλτσα που υπάρχει. Πρέ-
πει να σημειωθεί ότι τα έντερα όλων των πουλιών είναι κα-
θαρά — και γι' αυτό δεν πρέπει να τα βγάξουμε στο μαγεί-
ρεμα — γιατί στο άξαφνο σήκωμά τους κουτσουλάνε από το
φόβο τους. Πάντως το ψήσιμο της μπεκάτσας χρειάζεται τέ-
χνη και προσοχή.

Ο μάγειρος ή η νοικοκυρά, πρέπει να ξέρη να τα σι-
γοφήνη έτσι ώστε επάνω στη σάρα να βράζει με το λαδο-
λέμονο ανακατωμένο με άγνό δούτυρο που πριν σχιστεί ή
κοιλιά της και βγάλει έξω τα έντόθια, να τα βγάξει έτοιμα
ψημένα. Τα έντόθια λυώνοντας ύστερα μέσα στο λαδολέμο-
νο όπως είπαμε γίνονται μιά σάλτσα, που αφήνει τη γλυ-
κύτερη ανάμνηση στον οδρανίσκο. Με τον ίδιο τρόπο, μαζί
δηλαδή με τα έντόθια, ψήνονται, από τα ψάρια, οι σκάροι,
γι' αυτό τους λένε μπεκάτσες της θάλασσας. Όστε όσοι δεν
θαχούν την ευτυχία αυτό το χειμώνα να απολαύσουν τις
μπεκάτσες της στεριάς, ψημένες όπως είπαμε, ως άρκε-
σθούν στις θαλασσινές. Βλέπετε δεν μπορούμε να είμεθα
όλοι προνομιούχοι κυνηγοί. Όσοι δεν φτάνουν το κοτόπου-
λο, παρηγοριούνται με το γνωστό κίτρινο κουτάκι του μπα-
κάλη. Με τη σκόνη δηλαδή του... ζωμού της κόττας.

Σ. ΤΣΙΤΣΑΣ

Οι ακούραστοι αγρόται μας και σήμεραν ακόμη διά
την καλλιέργειαν της γης χρησιμοποιούν τα πρωτόγο-
να μέσα. Άνωτέρω ένας ζευγολάτης της 'Ηπείρου

ΗΠΕΙΡΩΤΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΑΙ

Επισκευάζετε τις σουσύτες των αυ-
τοκινήτων σας εις το ειδικόν έργο-
στάσιον του Συμπatriώτου μας

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΝΕΤΟΥ

Όδός Πειραιώς 103 - Τηλ. 52 - 472

Βιογραφία

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΚΙΤΣΟΣ ΚΑΙ Η ΒΑΚΡΑ ΤΟΥ

Υπό του κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤ. ΣΤΑΜΑΤΗ, Δικηγόρου

Ο μπάρμπα - Κίτσος, από νιός
ακόμα είχε μεγάλο καϊμό για τα
γαλάρια και πάντα ήθελε να πα-
ραστήσει στο γέννο. Όντας ο πα-
τέρας του είχε το μεγάλο τσελι-
γκάτο, αυτός εύρισκε τα λειβάδια
και πάντα είχε τον πρώτο λόγο —
και ο σά μεγαλύτερος γιός — για τα
γαλαροτόπια. Σαν όμως πιάστηκαν
τα παιδιά του και πήγαιναν κοντά
στα πρόβατα, κι' αυτός πέρασε πιά
τα πενήντα, δεν τον άφηναν και
πολύ ν' ανακατεύεται στο γέννο.
Κουράζονταν, — είχε περάσει πιά
τα εξήντα πέντε, — αλλά ή χαρά
που έννοιωθε να βλέπει το βίος του
να διπλώνη και τ' άρνιά να παί-
ζουν την άνοιξη στα χλοερά και
καταπράσινα λειβάδια, τον ξαπό-
στεινε.

Το μεγάλο του όμως ντέρτι ή-
ταν, χρόνια τώρα, ή βάκρα του ή
οχτάχρονη με το κουδούνι το Γιαν-
νιότικο. Μιά σούλιτικη προβατίνα,
από εφτά άρνιά κι' άπάνω. Προ-
περσι την πείραξε ή γαλαπάτσα
κατά το θεοτή και πέρσι δεν έκα-
νε δυό. Το καλοκαίρι την είχε μα-
νάρει ο ίδιος ο μπάρμπα - Κίτσος.
Την έβρασε στις χλοερότερες πα-
ραβόλες και την κόνιτιζε στις πιο
κοφές βοΰσες με τα γάογαγα νερά
τους. Φέτος σίγουρα ή βάκρα του
θα έκανε δυό, γιατί πέρσι πέρασε
καλό καλοκαίρι. Ήταν άλλος ή
χρονιά της και ο μπάρμπα - Κίτσος
το περίμενε με κορυφή χαρά. Κι'
όλο ροτούσε σαν κόντευαν οι μέ-
ρες μπας και γέννησε. Κάθησε λί-
γο στην καλύβα, ζεσιάθηκε για
καλά, ρούφηξε ένα καπάκι γεμάτο
τραχανά ζεστόν κι' έστριψε και
μιά τσιγάρα απ' την άρνησία κα-
πνοσακκούλα του. Σε λίγο ήρθε
κι' ο Βασίλης και μαζί σκαπέτη-
σαν τον κατήφορο, κατά το μαν-
τροί. Τον έρωγε ή έγνοια για τη
βάκρα του.

Βοήκε εκεί τον Λάμπη τον πι-
στικό του, που λατάνιζε κατι άο-
νιά αδύνατα, σε άλλες προβατίνες
γιατί οι μανάδες τους δεν είχαν
πόλλικο γάλα.

— Πού είναι όρε Λάμπη ή Βά-
κρα; ρώτησε ο μπάρμπα μες' το
μαντροί. Τι έκανε όρε γέννησε ή
ακόμα; συνέχισε.

— Να 'κει στην άκρη στη μασ-
να αποκάτω είναι, αποροίθηκε ο
Λάμπης. Έχει όλη την ημέρα σή-
μερα, ξακολούθησε, που δεν τρώ-
ει. Όλο ξεροτρίβεται και βελάζει
απ' το γιόμα και δώθε, τοΰπε.
Δεν ξέρω αν είναι για γέννο, μα
μου φαίνεται πως δεν είναι σιά
σύγκαλά της.

Και κεραυνός να έπερτε στο
μαντροί δεν θα τον έπανε τέτοια
παραζάλη τον μπάρμπα - Κίτσο.
Έτρεξε γρήγορα μαζί με τον Βα-
σίλη να ιδή τι είχε πάθει ή Βάκρα
του. Τη βοήξαν ξεπλωμένη σ' ένα
άπαγκριο, δίπλα σε μιά δεματσού-
λα. Όρα - όρα βελάζε δυνατά και
τίναζε το κεφάλι της στον άέρα,
δαγκάνοντας και τη γλώσσα της.
Έδειχνε πως δεν ήταν καλά, μα
πως ήταν και για γέννο. Το έμ-
πειρο μάτι του μπάρμπα - Κίτσου
δε γελιόταν εύκολα. Τη σήκωσε
και μαζί με το Βασίλη την τρα-
βήξαν αγάλια - αγάλια προς την
καλύβα, άλλοι περπατώντας κι'
άλλοι στα χέρια. Έφτασαν στην
καλύβα, μα ή βάκρα δεν ήταν σε
κατάσταση να σταθή στα πατάκια
της. Την έπιασαν μέσα, έστρωσαν
λίγα σκίνα στην άκρη στη γωνιά
και την έπλωσαν παραποτιά να
ζεσταδή. Όσο περνούσε ή ώρα
άρχισε να βελάζει δυνατότερα και
να κλωτσάη με τα πίσω της. Ο
μπάρμπα - Κίτσος της κράταγε το
κεφάλι και δεν την άφηνε καθό-
λου απ' τα χέρια του. Της έφτια-
σε λίγο ζεστό μπλεγκούρι και της

τόβαλε στο στόμα με το στανιό,
μα ή κατάστασή της δεν καλυ-
τέρευε.

Έξεϊνο το βράδυ ο μπάρμπα -
Κίτσος είχε μουσαφρέους στην
καλύβα του με το φέροσιμο της βά-
κρας, δεν τους χώραγε, και για
να μη τους πάρη ή μέρα δλόρθους,
αποφάσισαν να μεταφέρουν την
άρρωστη προβατίνα στο γκρέκι,
στο τσαρδί των τσοπαναράϊων.
Πήραν τη Βάκρα και την κουβά-
λησαν στα χέρια κάτω στο τσαρδί.
Ο μπάρμπα - Κίτσος όλη την ώρα
ήταν φαριμακωμένος. Την ξάπλω-
σαν όσο μπορούσαν καλύτερα κι' έ-
μεινε κει ο ίδιος για να την ξη-
μερώση. Χίλιες μαΰρες σκέψεις
πέρασαν απ' το μυαλό του. Κά-
ποιος θα τη σκέλιζε με το μάτι
την προβατίνα του. Ποτέ στη γέν-
να της δεν ήταν έτσι. Χίλια ξόο-
να της έκανε...

Ποιν ακόμα ν' άρχιση το λιο-
κρουσμα στην άνατολή κι' ο ήλιος
χουσίση με τις ποωινές αχτίδες
του, στον δλοκάθαρο οδρανό, τις
θεόρατες κορυφές των Τζουμέ-
ραν και των Άγοράων, π' αντί-
ζηλα στένονταν δεξιά και ζεοβιά,
και λαμποκοπούσαν απ' τα κρου-
σταλισμένα χιόνια τους, ή θειά
Κίτσαϊνα σζούντιζε το Βασίλη
που κοιμώταν βαθεία, για να ξυ-
ανήση και να τον στείλη κάτω
στο τσαρδί να μάθη πως ζημερώ-
σε. Το καλό παληγάρι τινάχτηκε
όρθιο, φόρεσε τα τσορούγια του
και τη ζωστήρα του και ξεπετά-
χτηκε όξω για να ροβολήση τον
κατήφορο, προς το μαντροί. Δεν
πρόλαβε να δρασκελίση λίγα βήμα-
τα και μέσα στην ποωινή άχναδα
της καταχνιάς, ανάμεσα στο σύ-
θαμπο του Γενάρη, κάτεξε τον
πατέρα του, τον μπάρμπα - Κίτσο,
να σκαλώνη προς τα κουνάκια, με
Συνέχ. εις την 11 σελ.

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΧΩΡΙΚΟ ΑΥΓΟ ΚΛΟΥΒΙΑΖΕΙ ΓΡΗΓΟΡΑ

Υπό τοῦ συνεργάτου μας Εὐ. Ας.

ἔχει παρατηρηθῇ, ὅτι τὸ αὐγὸ τῆς Ἐπαρχίας κλουβιάζει γρήγορα. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο εἶναι καὶ ἡ τιμὴ του πάντοτε μικρότερη καὶ πουλιέται ὡς μπαγιατίτικο, ἐνῶ πολλὰς φορές εἶναι 3-5 ἡμερῶν. Καὶ ὅμως τὸ χωρικό αὐγὸ εἶναι δυνατόν νὰ βαστά καὶ πέντε καὶ δέκα ἡμέρες χωρὶς νὰ συντηρηθῇ, γιατί οἱ κόττες τοῦ χωριοῦ, βόσκουν ἐλεύθερα στὰ χωράφια καὶ βρίσκουν ἀφθονο ἀσβέστιο, πού χρειάζεται γιὰ τὸ τσόφλι πού καὶ γερὸ γίνεται, ἀλλὰ καὶ χωρὶς πόρους. Τὸ αὐγὸ κλουβιάζει γρήγορα ὅταν ἀλλοιωθῇ τὸ σπέρμα. Ὅταν δηλαδὴ ἔχει πολλοὺς πόρους καὶ εἶναι λεπτόφλινδο. Ποῖοι ἀκατάλληλοι ὄροι λοιπὸν συντελοῦν, ὥστε τὰ αὐγά τῶν χωρικῶν νὰ χαλοῦν γρήγορα, ὅχι βέβαια ὅλα, ἀλλὰ συνήθως ἓνα μεγάλο ποσοστό, πού ξεπερνᾷ τὰ 30 ο/ο; Τὰ αὐγά τῶν Ἐπαρχιῶν σπανιότατα εἶναι λεπτόφλινδα, ὥπως ἀναφέραμε. Ἐν τούτοις εἶναι γεμάτα στίγματα, πού φανερώουν, ὅτι δὲν εἶναι νωπά. Ἀπὸ τὰ στίγματα αὐτὰ χώνεται ὁ ἀτμοσφαιρικός ἀέρας καὶ προσβάλλει πρῶτον τὸ λεύκωμα καὶ κατόπιν τὸν κροκό. Εἶναι δὲ γνωστὸν σὲ ὅλους, ὅτι τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ αὐγοῦ περιέχει ἀρκετὸ θειάφι, τὸ ὁποῖον, ὅταν σμίξη μὲ τὸ ἀφθονο δξυγόνο τοῦ ἀέρα ἐνοῦται καὶ σχηματίζει τὸ ὑδροθειον. Αὐτὸ εἶναι τὸ χημικὸ στοιχείο πού ἀλλοιώνει καὶ τὴν πραγματικὴν μυρωδιὰ τοῦ φρέσκου αὐγοῦ καὶ τὴν κάνει νὰ μυρίζῃ σαπίλα καὶ κλουβίλα. Οἱ τροπὶσες πού ἀναφέραμε δὲν δημιουργοῦνται, ὅταν εἶναι κρούο τὸ αὐγόν. Ἐκτὸς ἂν εἶναι πολυκαιρισμένο, πάνω ἀπὸ δέκα ἡμερῶν, καὶ πάλι ὅταν δὲν συντηρηθῇ καὶ δὲν διαφυλαχθῇ σὲ ψυχρὸ μέρος. Νὰ ποῖα εἶναι ἡ αἰτία, πού πρέπει νὰ προσέξουν οἱ χωρικές, γιατί αὐτὲς συνήθως, ἔχουν ἀναλάβει τὴν ὑπερθεσία τοῦ κοτετσιοῦ. Ἡ κόττα εἶναι γνωστὸν, ὅτι ἔχει κανονικὴ θερμοκρασία γύρω στοὺς 39 βαθμοὺς μέσα στὸ σῶμα τῆς. Ὅταν πρόκειται νὰ γεννήσῃ καὶ πάει στὴν φωλιά τῆς, ὁ κορμὸς τοῦ αὐγοῦ, ἔ-

χει ἀποσπασθεῖ ἀπὸ τὴν σταφυλὴ τῆς αὐγοθήκης καὶ ἔχει πάρει τὴν κατεύθυνση πρὸς τὴν ἔξοδο, μέσον τοῦ αὐγοσωλήνα. Ἡ κόττα γιὰ νὰ πάῃ στὴν φωλιά τῆς, ἔχει συνεπῶς δημιουργημένο τὸ αὐγόν, πού βρίσκεται πλέον μπρὸς στὴν ἀμάρα καὶ μετὰ 5-10 λεπτὰ γεννιέται. Κάθεται ὅμως ἡ κόττα καὶ τὸ πλακώνει ἀκόμη μερικὰ λεπτὰ τῆς ὥρας, κατόπιν δὲ σηκώνεται καὶ τὸ κακαρίζει. Τὸ αὐγὸ ὅμως εἶναι ἀκόμη ξεστό· μάλιστα πολὺ ξεστό ἴσως 37-38 βαθμῶν, γιατί ἔχει πάρει τὴν θερμοκρασίαν τῆς κόττας. Ὁ σπόρος μορφοῦμε νὰ πούμε ὅτι φθάνει τὴν θερμοκρασίαν τῶν 40 βαθμῶν. Συνήθως ὅμως στὸ κοτέτσι δὲν ὑπάρχει μιὰ κόττα, ἀλλὰ πολλές, πού κι αὐτὲς συμβαίνει νὰ θέλουν νὰ γεννήσουν ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ. Ἡ φωλιά ὅμως εἶναι μιὰ καὶ σπανίως ὑπάρχει καὶ ἄλλη γιὰ νὰ διευκολυνθοῦν οἱ κόττες. Καὶ μόλις σηκωθῇ ἡ κόττα πού γέννησε, ἀμέσως χώνεται ἡ ἄλλη καὶ καθίεται πάνω στὸ αὐγόν τῆς προηγούμενης. Ἔτσι ὅμως, ὅπως ἦρθαν τὰ πράγματα, τὸ προηγούμενο αὐγόν, δὲν προφθάνει νὰ κρουῖ καὶ διατηρεῖ τὴν ἴδια θερμοκρασίαν του. Αὐτὴ ἡ δουλειὰ μπορεῖ νὰ γίνει ἀπὸ πολλὰς κόττες. Τὰ αὐγά μένουν στὴν φωλιά, ἀλλὰ μὲ τὸ συχνὸ πλάκωμα καὶ τὴν θερμοκρασίαν πού ἀναπτύχθηκε, ὁ σπόρος ἔχει πλέον ξυπνήσει καὶ ἀρχίζει τὴ μεταβολή του. Διαμορφώνεται δηλαδὴ, προκειμένου νὰ δώσῃ πονάκι. Βρίσκεται ἀκριβῶς στὴ θερμοκρασίαν πού ξυπνᾷ. Ἐάν ὅταν γεννήσῃ ἡ κόττα, ἀμέσως τῆς πάρουμε τὸ αὐγόν, αὐτὸ δὲν θὰ συμβῇ. Τὸ αὐγόν θὰ κρουῖ καὶ φυσιολογικὰ καὶ θὰ μείνῃ φρέσκο. Οἱ χωρικές ὅμως, δὲν ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ πάρουν τὸ αὐγόν ἀμέσως ἀπὸ τὴν φωλιά καὶ τὸ ἀφίνουν ὅλη τὴν ἡμέραν, ἢ καὶ δυὸ ἡμέρες. Ἔτσι μένοντας τὰ αὐγά μὲ τὰ πλακώματα μιὰ δυὸ ἡμέρες καὶ μὲ τὴν ἐπίδραση τῆς θερμοκρασίας χαλοῦν, διότι ὅταν ἀρχίσῃ ἡ ἀλλοίωση τοῦ σπόρου καὶ τοῦ κορκοῦ, κατόπιν ὅταν μείνουν καὶ δὲν ξεδεσφύουν σι-

γά-σιγά ἀνοίγουν οἱ πόροι καὶ τὸ αὐγόν κλουβιάζει γιὰ καλὰ. Ὑπάρχουν περιπτώσεις πού ὅταν παραμείνουν στὴν φωλιά ἐπὶ 4-5 ἡμέρες γεννιοῦνται καὶ κόκκινες γραμμές, τὰ ψευδοσπέρματα πού λέμε. Τὴν περίπτωση αὐτὴ ἀφείλουν νὰ προσέξουν οἱ νοικοκυρὲς καὶ νὰ πέρνουν τὰ αὐγά ἀπὸ τὴν φωλιά μόλις γεννιοῦνται, γιατί τότε, μὲ μιὰ μικρὴ διαφύλαξη σὲ κρύο μέρος τ' αὐγὸ θὰ βαστάξῃ ἀκόμη ἀρκετὲς ἡμέρες.

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΚΙΤΣΟΣ Κ' Η ΒΑΚΡΑ ΤΟΥ

(Συνέχ. ἀπὸ τὴν 13ην σελ.)

τὸ κεφάλι σκυμμένο νὰ σέρνῃ τὰ βαρεῖα βήματά του πρὸς τὸ μικρὸ μονοπάτι, ἀνάμεσα στὸ λόγγο, στὰ πουργάρια, στὶς μυρτιές καὶ τὰ σκήνα. Ἔτσι πού τὸν εἶδε, κατάλαβε πὼς κάτι κακὸ μαντάτο ἔφερε καὶ γύρισε πίσω.

Βαρεῖα κι' ἀργοπορεμένα ἀκούστηκαν σὲ λίγο τὰ βήματα τοῦ μπαρμπα - Κίτσου στὸ λασπωμένο αὐλόγυρο τῆς καλύβας. Ἀφῆσε ἔνα συριστικὸ καὶ βαρὺ ἀναστεναγμὸ καὶ σωριαστῆκε ἀτόφιος ἀπ' ὄξω στὸ πεζούλι, ἀπάνω σὲ κάτι ξερὰ χαμόκλαδα.

Ὅλοι βγήκαν ὄξω καὶ πρώτη ἡ θεῖα Κίτσα ἰσχυρὰ τὸν ρώτησε, σάν σήκωσε ψηλὰ τὰ μάτια του καὶ τὴν κύτταξε.

Τ' εἶναι γέροντα; Γένσε ἡ βάκρα; Τ' ἔχ' κι' εἶσαι σεκετισμένος; Πές μας; ἐπέμεινε καὶ σταύρωσε τὰ χέρια τῆς.

— Ἡ βάκρα... ψόφησε, γ' ναῖ-κα, δὲ μπόρεσα νὰ τὴ γλυτώσω, ἀπάντησε βαρεῖα μὲ τὴ χοντρή φωνή του. Καὶ διάλεξε καὶ τὴ μέρα νὰ μὲ φαμακώσῃ, μὰ γλύτωσα τ' ἀρνιά. Ἐξαίρετα δυὸ λάιες ἀρνάδες κι' ἴσα πού πρόκαμε καὶ τοὺς ἔδωσε πητιά... πρόσθεσε καὶ τὸ βλέμμα του ἀπλώθηκε πρὸς τὸν χλοερὸ καὶ καταπράσινο κάμπο, πού ἄσπριζε ἀπ' τὰ παρδαλὰ κοπάδια του σάν πῆρε καλὰ ἡ μέρα· κι' ὁ ἥλιος πρόβαλε δειλὰ - δειλὰ πίσω ἀπ' τὸ Ζυγὸ...

== ΗΠΕΙΡΩΤΑΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ==

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΙΤΤΑΣ ΤΟΥ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΟΥ

Μὲ ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἐωρτάσθη τὴν 27ην Ἰανουαρίου στὸ θέατρον «Κεντρικόν» ἡ εορτὴ τῆς πίττας τοῦ Ξενητεμένου Ἡπειρώτου. Ἡ ἐναρξὶς ἐγένετο μὲ τὴν ἀνάγνωσιν ὑπὸ τοῦ Γεν. Γραμμ. τῆς Συνομοσπονδίας κ. Σταμάτη εὐχετηρίου ἐπιστολῆς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως πρὸς τοὺς Ἡπειρώτας ἐπὶ τῷ Νέῳ ἔτη. Ἐν συνεχείᾳ χοροδία χοριτιστῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ὁδείου Πειραιῶς ἔψαλε τὰ «Κάλαντα» καὶ τραγούδησε Ἡπειρωτικὰ τραγούδια. Μετὰ ἐνεφανίσθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ πρόεδρος τῆς Πανεπειρωτικῆς Συνιδίας στρατηγὸς κ. Βογᾶς, ὅστις ἀπηύθυνε ἐμπνευσμένον πατριωτικὸν λόγον. Ἐπικολούθησε τὸ κόψιμο τῆς πίττας καὶ κατόπιν ἐπαίχθη ὑπὸ τοῦ θιάσου Λαιμοῦ τὸ πατριωτικὸν ἔργον τοῦ ποιητοῦ κ. Πύρρασον «Γυρισμός στὸ Ἀργυροκάστρο» τὸ ὁποῖον συνεκίνησε τοὺς πάντας. Εἰς τὸ τέλος ὁ ὁμιλος ἐθνικῶν χορῶν τοῦ κ.

Ἡπειρωτοποῦλες, πού μετέσχον εἰς τὴν εορτὴν τῶν Ἡπειρωτῶν ντυμένες μὲ τίς γραφικὰς ἐνδυμασίας τοῦ τόπου μας, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐνθουσίασαν μὲ τοὺς Ἡπειρωτικούς χοροὺς τοὺς παρευρισκομένους.

Τὸ Διοικητικὸν συμβούλιον τῆς Πανεπειρωτικῆς Συνομοσπονδίας. Εἰς τὸ μικρὸν ὁ πρόεδρος στρατηγὸς κ. Ἰωάννης Βογᾶς. Ἐκφώνων ἐμπνευσμένον πατριωτικὸν λόγον

Κουσιᾶδου ἐχόρευσε ἐλληνικοὺς χοροὺς συνοδείᾳ λαϊκῶν ὁργάνων τῶν Ἡπειρωτῶν ἀδελφῶν Χαλκιά καὶ 20 καὶ πλέον Ἡπειρωτοποῦλες ντυμένες μὲ τίς γραφικὰς στολὰς ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἡπείρου, ἐχόρευαν Ἡπειρωτικούς χορούς.

Ἡ ὁργάνωσις τῆς ὥρας αὐτῆς πατριωτικῆς εορτῆς ὑπῆρξεν ἀρτία καὶ ἐπιτυχής. Ἐκ τῶν ἐπισήμων παρέστησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀργυροκάστρου Παντελεήμων, ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Κατσώτας, ὁ Ὑφ. Γεωργίας κ. Δερδεμέτης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Κ.Ε.Β.Α., οἱ Βουλευταὶ τῆς Ἡπείρου, ὁ Ἀντισταυγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Τούσης, ὁ Ἀστυν. Λιευθυντὴς Ἀθηνῶν κ. Γεωργίου, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Καλλιάρης καὶ πλείστοι ἄλλοι. Ὅλοι συνεχῶς ἐσχίσαν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον διὰ τὴν ἀρίστην ὁργάνωσιν τῆς εορτῆς. Ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων ἀπευθύνοντες καὶ ἡμεῖς πρὸς τὸ ἐκλεκτὸν Α. Σ. τῆς Πανεπειρωτικῆς Συνιδίας τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μας.

ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΑΛΑΤΙΑ ΣΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

ΤΟΥ Κ. ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΜΑΝΙΑ

Ο οργανισμός του ζώου για να μεγαλώσει και να είναι υγιής χρειάζεται ασβέστιο και φώσφορο για να γίνουν κυρίως τα κόκκαλα, οι χόνδροι, τα δόντια. Χρειάζεται επίσης διάφορα άλλα μέταλλα σε μικρότερες ποσότητες, όπως το κάλλιο, νάτριο, μαγνήσιο, θειάφι, χλώριο, χαλκό, σίδηρο. Όλα αυτά είναι υλικά απαραίτητα για να ζήσει, να μεγαλώσει και αποδώσει το ζώο. Αν δεν βρή ασβέστιο αρκετό στην διατροφή του «το ζώο», τότε προσβάλλεται από ραχισμό, έχει προδιάθεση στη φυματίωση, δεν πηζει το αίμα του κ.λ.π. Αν του λείπει ο σίδηρος παθαίνει αναιμία, αν του λείπει το ιώδιο προσβάλλεται από μυξοίωμα κ.ο.κ. Όταν βλέπουμε τα ζώα να γλύφουν τους τοίχους, το χώμα και τα ξύλα και πίνουν τα κάτουρα και δεν χωνεύουν καλά και μένουν στείρα και πονάνε τα πόδια τους ή παραλύουν και αδυνατίζουν και λιγοστεύουν οι αποδόσεις των, αυτό σημαίνει πως έχουν ανάγκη από μεταλλικά αλάτια.

Αν εξετάσουμε τώρα τις διάφορες ζωτροφές βλέπουμε ότι τα δημητριακά γενικώς και τα υποπροϊόντα των, όπως επίσης και οι διάφορες πηγές πλύν της σησαμόπητας, είναι φτωχά σε ασβέστιο και πλούσια σε φωσφόρο. Τα χλωρά χόρτα και τα κτηνοτροφικά φυτά, κυρίως η μηδική είναι πλούσια σε ασβέστιο και φτωχά σε φωσφόρο.

Ο συνδιασμός επομένως δημητριακών ή πλακούντων με χλωρό χόρτο και κτηνοτροφικά φυτά είναι καλός, γιατί έχει σε ισορροπία τα μεταλλικά του αλάτια κυρίως το ασβέστιο και το φωσφόρο. Πάντως οι ανάγκες των ζώων μας σε μεταλλικά αλάτια και προπαντός των ζώων μας που βρίσκονται σε ανάπτυξη ή που

βγάζουν γάλα, είναι πάντοτε μεγαλύτερες από τις ποσότητες που βρίσκονται στις τροφές. Το ζήτημα είναι σπουδαίο και η θεραπεία δεν είναι δύσκολη. Προσθέτουμε στην τροφή τους τα μεταλλικά αυτά αλάτια, όπως είναι το κοκκαλάλευρο και το κτηνοτροφικό φωσφορικό ασβέστιο, στριδάλευρο, κιμωλία φιλοαλεσμένη, τσόφλια από αυγά, κ.λ.π. αναλόγως προς το είδος του ζώου.

Οικονομική μέθοδος και καλή για να προσθέσουμε μεταλλικά αλάτια στην τροφή των ζώων μας είναι να πέρνουμε στάκτη από ξύλα πλυμένη δηλαδή που γαλακτοδισμένη και να ρίχνουμε μια φούχτα κάθε μέρα στη τροφή των. Την εποχή που δεν υπάρχει χλωρό χορτάρι και που τα ζώα είναι σε έγκυμοσύνη ή γαλακτοπαραγωγή, το πρόβλημα του εφοδιασμού των ζώων μας με μεταλλικά αλάτια είναι πολύ σοβαρό και μπορεί να αντιμετωπισθεί πρακτικά με δύο τρόπους που συμπληρώνει ο ένας τον άλλον. 1) Ποτέ δεν πρέπει να δίνουμε μονάχα δημητριακά, καρπούς ή πίτυρα ή μονάχα πηγές αν δεν δώσουμε συγχρόνως και καλό ξηρό χόρτο τριφυλλίου δηλ. μηδικής· και 2) Σε 80 όκάδες μαγειρικό αλάτι είναι φρόνιμο και πολύ συμφέρον να ανακατεύουμε καλά 20 όκ. πλυμένη στάκτη από διάφορα ξύλα και από αυτό το μείγμα να προσθέσουμε στην τροφή των ζώων μας 2 έως 3 όκάδες, στις εκατό όκάδες τροφής.

Έτσι ικανοποιούμε τις περισσότερες ανάγκες των ζώων μας σε μεταλλικά αλάτια και είμεθα και ήσυχoi ότι δεν θα αρρωστήσουν από την έλλειψη αυτών των σπουδαίων συστατικών,

ΠΟΤΕ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΣ ΤΩΝ ΖΙΖΑΝΙΩΝ ΣΤΑ ΣΙΤΗΡΑ

Του κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ, Γεωπόνου Α.Τ.Ε.

Βασική σημασία για την επιτυχία της ζιζανιοκτονίας με 2,4 Ντέ ή Σι-Πι-Εϊ μέσα στα σιτηρά έχει η έκλυση της κατάλληλης εποχής κατά την οποία θα γίνει ψεκασμός. Προσδιορίζεται δε η λεγόμενη «περίοδος επεμβάσεως» από δύο βασικούς παράγοντες: Πρώτον την ανάπτυξη των ζιζανίων σε συνδιασμό με την ανάπτυξη της καλλιέργειας και δε ύστερον τις εδαφολογικές συνθήκες. Ας δούμε το πρώτο σημείο. Είναι πολύ γνωστό ότι τα ζιζάνια έχουν τη μεγαλύτερη ευπάθεια στο 2,4-Ντέ όταν είναι μικρά, τρυφερά και βρίσκονται στο στάδιο της γρήγορης ανάπτυξής τους.

Τα μεγάλα, ξεποριασμένα αγριόχορτα θέλουν δυνατότερες δόσεις και καταπολεμούνται δυσκολότερα, άσχετα με το γεγονός ότι εν τω μεταξύ έχουν κιόλας κάνει τη ζημιά τους. Όσον αφορά τα φυτά της καλλιέργειας παρουσιάζουν και αυτά ευπάθεια σε δύο περιόδους της ζωής των: η πρώτη διαρκεί από τη στιγμή που φυτρώνει ο σπόρος τον οποίον θα ριζώμε στο χωράφι μέχρις ότου γίνει το αδελφωμα, και η δεύτερη από τη στιγμή που ετοιμάζεται να βγει στο στάχυ μέχρις ότου τελειώσει η άνθησις και δέση ο σπόρος. Αν ψεκάσωμε το στάρι μας με 2,4-Ντέ πριν από το αδελφωμα, τότε τα φυτά θα μείνουν μικρά, με σπρωμένα φύλλα σαν του κρεμμυδιού και διάφορες άλλες αναμαλίες οι οποίες συντελούν στη μείωση της αποδόσεως.

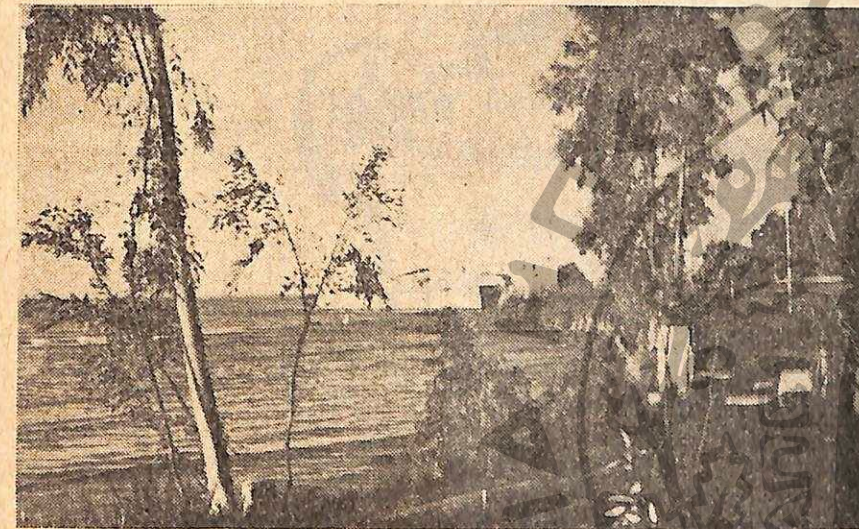
Αν δε ψεκάσωμε στη περίοδο λίγο πριν από το ξεστάχυσμα μέχρι που να τελειώσει η άνθησις τότε δένουν λιγότερα σπυριά, δηλαδή έχουμε πάλι μείωση της αποδόσεως, το δε στάρι το οποίο θα πάρουμε θα παρουσιάζει ελάττωμένη βλαστική ικανότητα. Περιόδους μεγάλης αντοχής διατρέχει η καλλιέργεια όταν βρίσκεται στο πλήρες αδελφωμα και από τότε που αρχίζει το πηγίμο του γαλακτος του σπόρου μέχρι τη συγκομιδή.

Γενικά οι ψεκάσμοι με το 2,4-Ντέ πρέπει να γίνονται την εποχή που η καλλιέργεια έχει αδελφώσει καλά, πράγμα που συμβαίνει με το τέλος του χειμῶνος — αρχές ανοίξεως. Τότε ακριβώς, τα ζιζάνια βρίσκονται στο κατάλληλο στάδιο, χωρίς να έχουν προκαλέσει ζημιά, αλλά και η καλλιέργεια δεν παθαίνει τίποτε από τσαλαπάτημα ανθρώπου και των ψε-

καστήρων. Οι ψεκάσμοι μετά το πηγίμο του σπόρου, όποτε τα αγριόχορτα προξένησαν πιά τη βλάβη τους, ενεργούν μόνο στη μεγάλη ανάγκη και κυρίως για να ελαττώσωμε κάπως τις δυσκολίες της συγκομιδής από τουχόν υπερβολική ανάπτυξη ζιζανίων.

Για τις κατάλληλες εδαφικές και καιρικές συνθήκες έχουμε να πούμε τα εξής: Δεν ψεκάζουμε με ψυχρό καιρό, γιατί τότε άργει πολύ η καταστροφή των ζιζανίων, κάποτε δε και άποτυγχάνει. Καλλίτερες θεωρούνται οι θερμοκρασίες από 20—30 βαθμούς. Το έδαφος πρέπει να μην είναι ξηρό, αλλά να έχει αρκετή υγρασία ώστε τα χορτάρια να βρίσκονται σε κατάσταση ανάπτυξεως. Όταν κάνωμε τον ψεκάσμο τα φύλλα δεν πρέπει να έχουν υγρασία από βροχή ή δροσιά, γιατί έτσι το διάλυμα του ζιζανιοκτόνου αραιώνεται πολύ και ένα μέρος του απορρέει και πέφτει στο χώμα. Ο άνεμος είναι φυσικά ανεπιθύμητος, αφού εμποδίζει τις σταγόνες του φαρμάκου να καθήσουν επάνω στα φύλλα. Τα καλλίτερα αποτελέσματα επιτυγχάνουμε με ούρανο καθαρό, χωρίς σύννεφα.

Οι ψεκάσμοι μετά το πηγίμο του σπόρου, όποτε τα αγριόχορτα προξένησαν πιά τη βλάβη τους, ενεργούν μόνο στη μεγάλη ανάγκη και κυρίως για να ελαττώσωμε κάπως τις δυσκολίες της συγκομιδής από τουχόν υπερβολική ανάπτυξη ζιζανίων.

Μια άποψς του Λιμανιού Πρεβέζης όπου διακρίνεται η γραφικωτάτη συνοικία του Αγίου Γεωργίου

Διαδίδετε με φανατισμό
ΤΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΗΠΕΙΡΩΤΑΙ,
διὰ τὰ ζητήματά σας γράφετε
εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Παρα-
τηρητοῦ τῆς Ἡπείρου.
ΚΟΙΝΟΤΑΡΧΑΙ,
αἱ στήλαι μας ἔχουν τεθεῖ εἰς
τὴν ἐξηγησέτησιν τῶν Ἡπει-
ρωτικῶν συμφερόντων ὑπὸ
τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐπιθεωρή-
σεώς μας.

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ νόμῳ:
Ἑπεύθυνος ὕλης: Κωνστ. Β. Σιῶζος
Στρατῶν 10
Ἑπεύθυνος Τοπογραφείου:
Ἄθαν. Καραμπέρης - Ἀσκληπιοῦ 9

Κ. ΒΑΚΚΑΣ
ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΣ

Λέγεται καὶ χειρουργεῖ καθ' ἐκάστην
Γεωργίου Β' 9—Ἰωάννινα
Τηλ. 4-57

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

ΜΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙ,
ΕΦΑΜΙΛΛΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ,
ΜΕ ΤΙΣ ΠΙΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΕΣ
ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΕΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ
ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΔΟΚΙΜΑΣΑΤΕ
ΤΟΝ ΝΕΟΝ ΤΥΠΟΝ
ΕΛΑΙΟΥ

που
ΔΙΤΛΑΣΙΑΖΕΙ
ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΚΙΝΗΤΗΡΟΣ ΣΑΣ

HAVOLINE
THE PREMIUM
MOTOR OIL
H.D.
EXCEEDS HEAVY DUTY REQUIREMENTS

ΠΡΟΙΟΝ ΤΗΣ
CALTEX

ESSAR
Σ. ΡΕΣΤΗΣ & ΣΙΑ

✱ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έπισκεφθήτε
τὴν Διεθνή Έκθεσιν Λειψίας
26 Φεβρουαρίου - 8 Μαρτίου

ΜΕ ΤΕΧΝΙΚΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ

55 Διαφορετικοί Κλάδοι σὲ ὅσον 265.000
τ.μ., σὲ 15 Κτίρια, 19 Ὑποστέγους αἰθού-
σας καὶ 15 Περίπτερα.

Διὰ πληροφορίας, δηλώσεις συμμετο-
χῆς καὶ δελτία ἐπισκεπτῶν παρακαλοῦ-
μεν ὅπως ἀπευθύνεσθε εἰς τὴν Διαφη-
μιστικὴν Ὀργάνωσιν "ΚΟΣΜΟΣ",
Κανάρη 9 Α. Τηλ. 615-405 - Ἀθήναι.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΛΕΙΨΙΑΣ Τ. Θυρίς 329

ΓΝΩΜΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΠΥΡΑ
Ἡ μπύρα εἶναι ἓνας πολύτιμος συντελεστὴς γιὰ τὴν καλὴ
μας διατροφή καὶ γιὰ τὴν ὑγεία μας.

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΠΑΣΤΕΡ
